

# DE STER

Juli 1976, 76e Jaargang, Nummer 7



# DE STER

Uitgave van  
DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS  
VAN DE HEILIGEN  
DER LAATSTE DAGEN

Juli 1976  
76e Jaargang, Nummer 7

## Eerste Presidium:

Spencer W. Kimball  
N. Eldon Tanner  
Marion G. Romney

## Raad der Twaalven:

Ezra Taft Benson	Thomas S. Monson
Mark E. Petersen	Boyd K. Packer
Delbert L. Stapley	Marvin J. Ashton
LeGrand Richards	Bruce R. McConkie
Howard W. Hunter	L. Tom Perry
Gordon B. Hinckley	David B. Haight

## Adviseurs

Howard W. Hunter, David B. Haight  
Robert D. Hales, O. Leslie Stone

## Redacteur kerkelijke tijdschriften

Dean L. Larsen

## Redactie International Magazines

Larry Hiller, hoofdredacteur  
Carol Larson, redactrice  
Roger Gylling, designer

## Redactie DE STER

George Ph. M. Kraanen,  
Kerkelijk Vertaalbureau  
Postbus 13042, 2502 Utrecht  
Peter Berkahn, Kerknieuws,  
Porthstr. 5, D-6000 Frankfurt/Main 50  
Harry Bohler, layout

## Druk

Paul Giese KG, Offenbach/Main

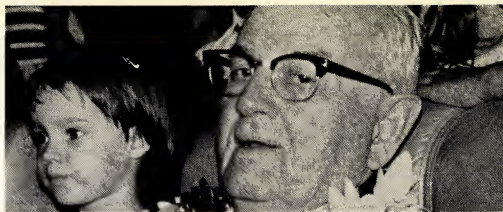
## Correspondenten

Ring Den Haag (Holland): J. Thiel,  
Valeriusstraat 19, Vlaardingen 3170  
Zendingsgebied Amsterdam Nederland:  
F. W. Collé-Sirach  
Parelvisserstraat 28, Apeldoorn  
Zendingsgebied België Antwerpen:  
D. Taselaar  
Houwstraat 65, Opoeteren 3671

## Abonnementen per kalenderjaar

(Op te geven via wijk/gemeente)  
Fl. 19,— of 260 BF  
Aan: Kirche Jesu Christi der Heiligen  
der Letzten Tage, Sonderkonto Verlag,  
Gironummer: Frankfurt 6453-604  
USA en Canada (zeepost): \$ 6.00

© 1976 by the Corporation of the  
President of The Church of Jesus Christ  
of Latter-day Saints. All rights reserved.



## INHOUD

### Boodschap van het Eerste Presidium:

Besluiten een huwelijksaanbod te gaan	1
President Spencer W. Kimball	5
De Kerk in de Stille Zuidzee	5
R. Lanier Britsch	5
Mormoons dagboek	10
„Ik heb gedroomd dat u mijn kind kwam zalven“	10
„Waarom heb je ze in vredesnaam uitgenodigd?“	11
We leefden van een rijksdaalder in de maand om naar de tempel te kunnen gaan	12
Zelfgemaakt speelgoed	13
Heleman en de tweeduizendjarige strijders	14
Vul nog een korf Lucy Parr	17
Het jonge pelikaantje	19
Pioniersraadsels	20
De aan het woord van wijsheid verbonden zegen	21
„Verlaat dit dorp of je gaat er aan!“	22
Over geld gesproken Marvin J. Ashton	23
Gebiedsconferenties op de Stille Zuidzee-eilanden	25
Die avond kwamen de sterren dichterbij	30
Twee uur gaans van de Kerk	31

## Abbeelding op de omslag

In het Inlichtingenbureau op het Tempelplein van Salt Lake City heeft jarenlang dit prachtige wandkleed gehangen. Het is door Samoaanse kerkleden na een bezoek aan het Tempelplein uit de schors van de tapa-boom vervaardigd. Dit in typisch-Samoaanse stijl uitgevoerde kunstwerk naar een typisch-mormoons gegeven is een der mooiste manifestaties van het wereldomvattende karakter der kerk die er bestaan.

## De Kerk in de Stille Zuidzee



# Besluiten een huwelijk aan te gaan

DOOR PRESIDENT SPENCER W. KIMBALL

Nu wij ons tot onze opgroeiende jeugd richten en zien hoe u in kracht en vermogen toeneemt, realiseren wij ons dat wij u niets beters kunnen toewensen dan hetgeen een goed vader als koning David eenmaal voor zijn zoon van de Heer verlangde. Hij verlangde geen massa's goud, uitgestrekte landerijen of ongeveenaard mooie woningen, geen flonkerende juwelen, toejuichingen van het volk of andere aardse schatten, maar wel had koning David geboden: „En geef mijn zoon Salomo een volkomen toegewijd hart, opdat hij uw geboden, uw getuigenissen en uw inzettingen onderhoudt, en alles volbrengt . . .” (zie 1 Kron. 29:19) en wat meer is, ook die zoon was zelf zo verstandig dit alles te begeren, toen de grote dag aanbrak waarop hij de kans van zijn leven kreeg.

Jonge mensen, mogen wij het in dit verband met u eens over het huwelijk hebben, en over uw leven in het algemeen? Het huwelijk is namelijk een wezenlijk bestanddeel van ons leven, waarvan de Heer eens heeft gezegd: „Daarom zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten en zijn vrouw aanhangen, en zij zullen tot één vlees zijn.” (Gen. 2:24.) Voorts heeft Hij gezegd: „. . . Wordt talrijk; vervult de aarde en onderwerp haar . . .” (Gen. 1:28.) Hieruit volgt dus dat er voor alle normale mannen en vrouwen een bepaalde levenstaak is vastgesteld, en dat de Heer van hen verwacht dat zij een levensgezell(in) zullen zoeken om een huwelijk aan te gaan, waarin zij samen met hun kinderen bij en gelukkig leven kunnen.

Onlangs ontmoette ik een gewezen zending, een jongeman van 35 jaar, die al 14 jaar geleden van zijn zending was teruggekeerd, maar zich weinig aan zijn ongehuwde staat gelegen liet liggen. Daar lachte hij maar wat om.

Toch is die jongeman te beklagen, als hij straks voor de grote Rechter moet verschijnen en de Heer hem dan vraagt: „Waar is uw vrouw?” Alle luchthartige verontschuldgingen, die hij steeds tegenover zijn vrienden op aarde aanvoert, zullen dan van nul en gener waarde blijken, als hij de grote Rechter moet antwoorden: „Ik had het ook zo druk,” of „Ik vond dat ik eerst maar eens mijn studie moest afmaken,” of „Ik heb de ware vrouw niet kunnen vinden.” Die loze voorwendsels zullen hem dan bitter weinig baten. Hij kende immers het gebod van de Heer om een vrouw te zoeken, haar te trouwen en haar gelukkig te maken? Hij wist toch dat het zijn plicht was de vader van een gezin te worden en dat hij die kinderen

een goede opvoeding had moeten geven? Dit alles heeft hij geweten, maar toch steeds weer de verantwoordelijkheid daarvoor van zich afgeschoven. Wij zouden dus tot al onze jonge mensen, in welk land zij ook wonen en welke gewoonten daar ook mogen heersen, willen zeggen: Uw hemelse Vader verwacht van u dat u besluit een huwelijk aan te gaan en een duurzaam gezin te stichten, waarin u kinderen grootbrengt en ze opvoedt tot flinke mensen. Het is de bedoeling van de Heer dat man en vrouw elkaar vinden om een gelukkig gezin te vormen, waarin zij elkander trouw blijven en hun reinheid en waardigheid weten te behouden.

De Heer had zijn wereld ook zo kunnen inrichten, dat de aarde langs andere weg dan het bestaande natuurlijke voortplantingsproces zou worden bevolkt, misschien door middel van een kunstmatig broedsysteem of iets dergelijks. Het grote doel van de Heer was blijkbaar niet de aarde zonder meer met mensen te bevolken, maar Hij heeft bepaald dat elk pasgeboren kind een eigen vader en moeder moest hebben. Zij moeten dat kind met liefde omringen en het opvoeden tot een echt kind van zijn hemelse Vader, dat Zijn beeld draagt, door het in alle rechtschapenheid en reinheid te onderwijzen.

Het heeft nimmer in Gods bedoeling gelegen dat men een groot deel van zijn leven in de ongehuwde staat doorbrengt, maar Hij wil dat iedere jongeman redelijk vroegtijdig die jonge vrouw vindt die het best bij hem past, en dat zij die jongeman vindt die haar meest geschikte levensgezel kan zijn. Langdurig uitgestelde huwelijken kunnen Gods goedkeuring zeker niet wegdragen.

Hoewel veel van onze jonge mensen op het ogenblik nog geen tempels in hun eigen woonomgeving hebben, zijn er over het algemeen toch binnen een redelijke afstand wel tempels te vinden. In mijn jeugd legden de heiligen ook in Amerika vaak meer dan duizend kilometers af om in een tempel te kunnen trouwen. Wij hopen dan ook vurig dat u na een behoorlijke verkeringsstijd kans zult zien om het zo in te richten dat u bij wijze van huwelijksreis naar een van de naastbijzijnde tempels kunt gaan om voor alle eeuwigheid aan elkaar verzegeld te worden, zodat uw kinderen blijvend de uwe zullen zijn en u voor altijd hun ouders blijft. Dan zal het een eeuwig huwelijk zijn.

Voor onze kinderen hopen wij dat hun ouders hen van hun vroegste jeugd af allerlei werkzaamheden leren doen

om zelf ook wat geld te verdienen, dat ze dan voor hun latere zending of huwelijk kunnen sparen.

Verder hopen wij dat onze jongelui bereid zullen zijn om de pracht, praal en pronkzucht waarmee huwelijken in de regel gepaard gaan, op te offeren opdat zij, en meestal ook hun ouders, naar de heilige tempel kunnen gaan om daar te trouwen. De kosten van een receptie, een huwelijksreis of kostbare geschenken wegen vaak ruimschoots op tegen die van een tempelhuwelijk. Toen zuster Kimball en ik trouwden, hadden we niet eens een ring en we hebben ook geen dure receptie gegeven. Pas acht jaar later heb ik een ring met een kleine diamant voor haar gekocht. De tijd is nu voor u aangebroken om u voor te nemen een goed en solide huwelijk aan te gaan, u daarop in te stellen, uw levensnormen te bepalen en u vastberaden voor te bereiden op een mooi, geslaagd en echt bevredigend huwelijksleven.

Geliefde jongelui, dit vergt van u een ernstige kijk op het leven, dat niet uitsluitend een pretje is, maar een zeer serieuze aangelegenheid. Je zult er goed aan doen, je eerste levensjaren als kinderen samen op te groeien en dan zowel met jongens als met meisjes om te gaan. Ook bij het bereiken van de tienerjaren moet er nog een gewone, vriendschappelijke omgang tussen jongens en meisjes mogelijk zijn, waarbij je afspraken en paarvorming moet uitstellen tot je zo'n jaar of zestien bent, of nog ouder en zelfs dan moet je nog heel verstandig te werk gaan bij het kiezen van een vaste vriend of vriendin en zo'n verhouding niet direct te ernstig opvatten.

Nauwere contacten moeten dan nog verscheidene jaren vermeden of althans beperkt worden, daar een jongen op zijn negentiende jaar immers nog op zending kan worden geroepen. Er mag dan nog niet van vaste verkering worden gesproken en de wederzijdse toenadering mag beslist niet zo intiem worden dat er geslachtsverkeer plaatsvindt. Vóór het huwelijk mag er nooit sprake zijn van enigerlei vorm van seksuele omgang.

Iedere jongen moet voor zijn zending wat geld hebben gespaard en hij moet vrij zijn van alle mogelijke verwikkelingen, waardoor hij zijn roeping onwaardig zou kunnen zijn. Als hij op 21-jarige leeftijd van zijn zending is teruggekeerd, is hij vrij om nader met het meisje van zijn keuze kennis te maken en geregeld met haar uit te gaan. Heeft hij inderdaad de juiste vrouw gevonden, dan moet er een behoorlijk tempelhuwelijk worden gesloten. Alle zegeningen kunnen zo iemand ten deel vallen, mits hij zich weet te beheersen en deze dingen in de juiste volgorde beleeft. Eerst moet een jongen dus gewoon gezellig en kameraadschappelijk met meisjes omgaan om ze te leren kennen, waarbij hij zich de nodige beperkingen in de omgang moet opleggen om een te vroege vaste verkering of te intieme verhouding te vermijden. Daarna volgt zijn zending en na afloop daarvan de eigenlijke verkeringsstijd, gevolgd door het tempelhuwelijk. Dan kan hij zijn studie voltooien en een gezin stichten, waarna zijn eigenlijke levenswerk een aanvang kan nemen. Bij het kiezen van elke andere volgorde dan deze loopt men altijd het risico in moeilijkheden te geraken.

Gehuwde jonge vrouwen behoren zich bezig te houden met het baren en grootbrengen van kinderen. Er is mij geen enkel schriftuurlijk of wettig voorschrift bekend, dat jongehuwde vrouwen het recht verschaft om gezinsuitbreiding tegen te gaan of buitenshuis te gaan werken om de studie van hun echtgenoot te helpen bekostigen. Als jonge echtparen weten wat ze willen en daar vastberaden naar streven, komen zij er wel en zullen ze het door hen verlangde ontwikkelingspeil hoe dan ook bereiken.

Onze jongen mensen moeten inzien wat president J. Reuben Clark Jr. eens heeft naar voren gebracht, namelijk:

„Naar ik vrees helt men over het algemeen teveel over naar de opvatting dat de seksuele begeerte ons uitsluitend ter wille van de geneogens der algehele bevreddiging is ingeplant, en dat het verwekken van kinderen daarbij slechts een ongelukkig toeval is. Het is precies andersom: De seksuele begeerte is ons ingeplant om ervoor te zorgen dat er lichamen worden verwekt, die moeten dienen als huisvesting voor de menselijke geesten. De aan de bevreddiging van dit verlangen verbonden geneugten vormen een bijkomstigheid, maar zijn niet het voornaamste doel van de geslachtsdrift.” Hij heeft verder gezegd:

„Wat het geslachtsverkeer in het huwelijk betreft, kan al wat daarvan voor heiligen der laatste dagen te zeggen valt worden samengevat in deze twee korte zinnen: Bedenk steeds dat het oorspronkelijke doel van de geslachtsdrift het verwekken van kinderen is. Op die basis mag de seksuele begeerte bevreddigd worden, met alle daaraan verbonden risico's. Gehuwde mannen, weest altijd vriendelijk en attent voor uw echtgenote. Zij is geen bezitting, geen gebruiksvoorwerp zonder meer, maar uw levensgezellin, en u beiden bent deelgenoten voor tijd en alle eeuwigheid.” (Verslag van de algemene priesterschapsconferentie van oktober 1949, pp. 194-195.)

Nu wij het toch over het huwelijk hebben, mogen wij wel eens denken aan deze woorden van de Heer uit het Lukas-evangelie:

„Strijdt om in te gaan door de enge poort, want velen, zeg ik u, zullen trachten in te gaan, doch het niet kunnen.” (Lukas 13:24.)

Aleen door middel van het celestiale huwelijk kan men de rechte weg, het smalle pad in deze vinden. Het eeuwige leven is op geen andere wijze te verwerven. De Heer heeft zich over het huwelijk heel duidelijk en zeer beslist uitgesproken, toen Hij zei:

„Want dit is een dag van waarschuwing en niet van vele woorden. Want ik, de Here, laat Mij niet bespotten in de laatste dagen.” (LV 63:58.) In de schriftten staat ook: „Hij (God) is niet een God van doden, maar van levenden.” (Mattheüs 22:32.)

Er bestaan geen doden onder ons, behalve degenen die zelf de dood verkozen hebben voor wat de wet van God aangaat, en dus dood zijn voor zijn weldaden en zegeningen, en dood met betrekking tot de eeuwige aard van zijn gaven.

In onze tijd zijn er velen, die hun eigen gevolgtrekkingen maken, er hun eigen redeneringen op nahouden en hun eigen meningen vormen door de dingen van hun eigen

standpunt uit te berekenen en te beoordelen. Die mensen zijn in feite bezig „de verzenen tegen de prikkels te slaan” (Handelingen 9:5) en hun eigen glazen in te gooien door zichzelf van de hun geboden kansen uit te sluiten.

Een poosje geleden kwam een in diepe zielensmat gedompelde moeder mij opzoeken. Ze was alleen achtergebleven, nadat haar zoon en zijn vrouw bij een verkeersongeval om het leven gekomen waren. Zij lieten kleine kinderen achter. Die moeder had heel wat te betreuren en ze vertelde mij onder meer dat de nog jonge slachtoffers van dat ongeval niet in de tempel waren getrouwd. Daar ze allebei uit gelovige mormoonse gezinnen afkomstig waren, hadden ze deze wijze van huwelijksluiting dus óf uitgesteld, óf gewoon genegeerd. Ze hadden het grootste deel van een normale mensenleeftijd op aarde doorgebracht, maar nog steeds niet aan deze verordening voldaan. Door dit ongeluk waren ze nu van elkaar gescheiden. Ingevolge de bij het burgerlijk huwelijk doorgaans uitgesproken bepaling „,totdat de dood u scheidt” waren ze nu ieder aan zichzelf overgelaten en hun kinderen zijn wezen geworden.

Als dit jonge echtpaar minstens een jaar overleden is, kan iemand anders natuurlijk alsnog het nodige tempelwerk voor hen doen, maar zullen die jonge mensen na hun dood de verordeningen nog wel aanvaarden, die bij hun leven zo weinig betekenis voor hen hadden? Bovendien, wat nog veel belangrijker is, denkt u dat God zich zo zal laten bespotten? Hij is immers een God van levenden, en niet van doden? Hij heeft bovendien bepaald dat dit een verordening is, die door de levenden zelf moet worden vervuld.

Hebt u zich wel eens gerealiseerd dat er geen toverkracht in de dood is waardoor men wezenlijk wordt veranderd? Het feit dat men niet langer ademt maakt geen engelen van zorgeloze en onverschillige mensen, het verandert ongelovigen niet in gelovigen en tovert ook geen geloofsvertrouwen in een ziel waar altijd twijfelzucht in heerste. Hebt u de gelijkenis van de tien maagden wel eens grondig bestudeerd? Zij die zich op de beloofde zegeningen hadden voorbereid stonden klaar, maar de onvoorbereiden werden uitgeworpen. Van uitstel komt vaak afstel. Dit berooft ons inderdaad in de vorm van kansen, die dan worden gemist.

Toen de herstelde kerk pas was opgericht, heeft de Heer veel waarschuwingen aan de lezers van de Schriften geuit, maar daar zij het niet begrepen, kwam de stem des Heren nogmaals tot hen. Bedenk wat de Heer toen heeft gezegd: „. . . Indien een man een vrouw huwt, en met haar een verbond voor tijd en alle eeuwigheid maakt, en indien dat verbond niet door Mij is, of door Mijn woord, . . . dan is dit niet geldig, noch van kracht, wanneer zij uit de wereld zijn, omdat zij niet door Mij, noch door Mijn woord, zijn samengevoegd, zegt de Here; wanneer zij uit de wereld zijn, kan het daar niet worden ontvangen, omdat de engelen en goden daar zijn aangesteld, die zij niet kunnen voorbijgaan; daarom kunnen zij Mijn heerlijkheid niet beërven, want Mijn huis is een huis van orde, zegt de Here God.” (LV 132:1.)

De Here heeft ons duidelijk gemaakt dat zelfs de belo-

ningen die de engelen ten deel vallen ondergeschikt zijn aan de zegeningen van hen, „die een veel grotere en een overtreffende en eeuwige mate van heerlijkheid waardig zijn.” (LV 132:16.)

Jonge mensen, de Heer belooft u veel, mits u dit huwelijk behoorlijk in acht neemt. Van hen die dat doen zegt Hij:

„. . . En zij zullen de engelen en de goden, die daar zijn geplaatst, voorbijgaan in hun verhoging en heerlijkheid in alle dingen, zoals op hun hoofd is verzegeld. . .” (LV 132:19.)

In dit geval is er geen sprake van een persoonlijke mening; het doet er niet toe wat u of ik denken of betogen. Dit zijn de feiten; de rechters aan die poorten weten met zekerheid wat er geregistreerd staat; zij kennen de geest en de ware toedracht van ons leven. Uit het boek des levens zullen de aardse werken van ons allen openbaar worden. (Zie Op. 20:12.)

Laat ons het ook eens van een wat vrolijker kant bekijken. Een paar weken geleden heb ik een ring in tweeën verdeeld. Op zoek naar een nieuwe president voor elke afzonderlijke ring heb ik 29 mannen geïnterviewd, waarbij ik bemerkte dat zij alle 29 voor de eeuwigheid aan hun gezin verzegeld waren. Ze hadden samen 121 kinderen, wat neerkomt op ruim vier per gezin (gemiddeld bestond elk gezin uit 6,3 personen). In deze hele groep kwam niet één echtscheiding voor. Al die 29 gezinnen waren dus nog intact. Elk van die 121 kinderen had twee ouders. Geen van deze gezinnen was door de dood of door echtscheiding onvolledig geworden. Al die 29 mannen hadden een vrij goede betrekking en ze waren allemaal behoorlijk gehuisvest. Van al die kinderen waren er 43 in de tienerjaren, maar er deden zich onder hen geen ernstige moeilijkheden voor; er was geen sprake van verslaving aan verdovende middelen, roken of drinken. Iedereen was vol toewijding op weg naar zijn uiteindelijke verhoging.

Wij vragen ons dan ook af waarom er bij al deze zegeningen en beloften toch nog mensen zijn die niet op de juiste wijze trouwen en zo hun leven verknoeien in een ijswoestijn die misschien nimmer otdooit. Waarom zou een jongen of meisje er dus ook maar een ogenblik aan denken om buiten de tempel te trouwen en zo de beschikbaar gestelde heerlijkheden in de waagschaal stellen? Waarom zou iemand, die een tempelhuwelijk heeft, erover denken te gaan scheiden, zijn gezin uiteen te laten vallen, of onzedelijkheid en ontrouw te plegen? Waarom, o waarom? Geliefde broeders en zusters, onthoud dat ik u deze uiteenzetting heb gegeven. U zult nooit kunnen zeggen dat ik u niet gewaarschuwd heb. Onze jongelui zijn fijne mensen en ze hebben rijke, heerlijke beloften ontvangen. De Heer heeft u lief. Ook wij hebben u lief en wij willen graag dat u het goede doet en geniet van de zegeningen die uit een rechtschapen levenswandel voortvloeien.

Wij hebben vertrouwen in u en beloven u rijke zegeningen en een gelukkig leven als u wilt luisteren, de Schriften bestudeert en bidt en uw leven lang het rechte, smalle pad blijft volgen dat onze Heer Jezus Christus voor u heeft uitgestippeld.



*Boven: De kracht van zowel Samoa als de kerk wordt gevormd door gezinnen. Onder: Onderwijs is een belangrijk deel bij de ontwikkeling van de kerk in de Stille Zuidzee. Deze door de kerk opgerichte school staat in het bergdorp Vaiola.*

# De Kerk in de Stille Zuidzee

DOOR R. LANIER BRITSCH

Toen Joseph Smith in de lente van 1820 door de Vader en de Zoon werd bezocht, werden bijna gelijktijdig de eilanden van de Stille Zuidzee op de kennismaking met het evangelie voorbereid. In 1797 hadden protestantse zendingen het christendom ingang doen vinden in Frans Polynesië (de Gezelschaps- en de Tuamotu-Eilanden, de Tubuai-archipel en de Marquesas-Eilanden). In 1820 kwamen de eerste christen-zendingen op Hawaïi aan. Tegen het einde van de jaren 1820 begon een levensvatbaar protestants zendingswerk wortel te schieten op Tonga (de Vriendschapseilanden). In 1830 begroette Samoa zijn eerste christen-zending, die er successen boekte. Zo werden deze en andere gebieden met de Bijbelse boodschap en de leer van Jezus Christus in aanraking gebracht, nog voordat er heiligen der laatste dagen beschikbaar waren om als zendingen de herstelling te verkondigen en de volheid van het evangelie te prediken.

In de negentiende eeuw was de walvisvaart een bloeiend bedrijf in de Stille Oceaan, waarbij honderden vaartuigen en duizenden manschappen betrokken waren. Twee van deze walvisvaarders, Addison Pratt en Benjamin F. Grouard, sloten zich later bij de kerk aan. In 1822 kreeg Pratt ongenoegen met de gezagvoerder van zijn schip, en toen het vaartuig de Sandwich-Eilanden (bij Hawaïi) aandeed, is hij gedroست. Hij is maar zes maanden op Oahu gebleven, maar de herinnering aan deze eilanden is hem jarenlang bijgebleven. In de winter van 1843 sprak broeder Pratt met Joseph Smith over zijn belevenissen op dat eiland. Spoedig daarna werd Addison Pratt geroepen om samen met drie van zijn collega's, te weten Benjamin F. Grouard, Knowlton F. Hanks en Noah Rogers, een zending te gaan vervullen in het gebied van de Stille Zuidzee. Op 1 juni 1843 vertrokken ze uit Nauvoo en reisden naar New Bedford in Massachusetts, vanwaar ze op 9 oktober van dat jaar afvoeren aan boord van de *Timoleon*. Het werd een lang en zware zeereis en ouderling Hanks, die al ziek was toen hij zijn roeping ontving, stierf onderweg.

Op 30 april 1844 kreeg men het eiland Tubuai in zicht, 644 km ten zuiden van Tahiti. De ouderlingen waren door Joseph Smith en de Twaalf Apostelen aangesteld om zendingswerk te doen op de Sandwich-Eilanden, maar met het oog op de lengte van de reis en het verlangen van de inheemse bevolking van Tubuai om een evangeliedienaar in hun midden te hebben, werd besloten dat de zending zou worden gevestigd in het gebied dat tegenwoordig Frans Polynesië heet.

Ouderling Pratt bleef op Tubuai. De ouderlingen Grouard en Rogers gingen naar Tahiti, maar nadat ze daar met heel

weinig succes enige tijd werkzaam waren geweest, gingen ze uiteen. Ouderling Rogers voer in de omgeving van het ene eiland naar het andere, maar boekte zo weinig resultaten dat hij in de zomer van 1845 huiswaarts keerde.

Ouderling Grouard had echter vrijwel onmiddellijk succes, toen hij van Tahiti oostwaarts voer naar het eiland Anaa in de Tuamotu-archipel. Op 4 mei 1845 begon hij met zijn zendingswerk op dat eiland, en drie weken later had hij zijn eerste bekeerling al gedoopt. Omstreeks september van dat jaar had hij vijf gemeenten gesticht met in totaal 620 leden.

Ouderling Pratt had intussen op Tubuai op 29 juli 1844 de eerste niet-engelstalige gemeente van de kerk georganiseerd. Dit was ook de eerste kerkelijke gemeente in het gebied van de Stille Oceaan. Omstreeks februari 1845 waren er zestig kerklieden op Tubuai.

Daar ouderling Grouard alle bestuursmoeilijkheden onder de heiligen van Tuamotu echter niet alleen aan kon, vroeg hij ouderling Pratt hem te komen helpen. Van februari 1846 tot midzomer bewerkten ze samen Anaa, waarop ouderling Grouard besloot het werk naar nog andere eilanden uit te breiden. In september 1846 keerde ouderling Grouard naar Anaa terug voor de eerste conferentie van de Polynesische heiligen. Vertegenwoordigers van tien gemeenten kwamen daar toen bijeen, met een totaal van 866 leden.

In maart 1847 reisde broeder Pratt naar huis om te vernemen wat er intussen met de heiligen en zijn familieleden was gebeurd. Bijna drie jaar later reisde hij naar Frans Polynesië terug in gezelschap van James S. Brown, gevolgd door het gezin van ouderling Pratt en enkele andere gezinnen. Ongelukkigerwijs maakte de politieke toestand in Frans Polynesië voortzetting van het zendingswerk op de duur onmogelijk, en in 1852 werd de zending dan ook gesloten.

De volgende ernstige poging van de kerk om het herstelde evangelie in de Stille Oceaan ingang te doen vinden werd op de Sandwich-Eilanden ondernomen. Daar arriveerden in december 1850 tien van de goudvelden van Californië afkomstige zendingen. De eerstvolgende vier jaar vond het zendingswerk op Hawaïi uitermate goede voortgang. Toen begon de nieuwe boodschap iets van haar aantrekkingskracht te verliezen en vond er een geleidelijke achteruitgang plaats.

Ongelukkigerwijs dreigden er op het thulfsfront destijds ook moeilijkheden, die zouden uitlopen op wat later bekend werd als de oorlog tegen Utah, en in 1858 werden de zendingen teruggeroepen.

Drie jaar later kwam er weer een zending op Hawaï aan, en in 1864 brak er voor de kerk op Hawaï een langere periode van gestadige groei aan.

De belangrijkste ontwikkeling op Hawaï is wel de bouw van de tempel in Laie geweest. Vanaf het moment in 1915 dat de plannen hiervoor werden bekendgemaakt, tot aan de wijding van dit gebouw op 27 november 1919, hebben de heiligen uit het gebied van de Stille Oceaan ijverig aan de voltooiing daarvan gewerkt.

Jarenlang is Hawaï het best geslaagde zendingsveld in de Stille Oceaan geweest. Het zendingswerk in Australië en Nieuw-Zeeland vond niet dezelfde krachtige voortgang. Gedurende de jaren 1840 bleek Australië een moeilijk oogstveld te zijn. Ook al slaagden de zendelingen erin enkele mensen te bekeren en een paar gemeenten te stichten toch ondervond hun werk daar veel tegenstand.

Deze tegenkanting was zowel het gevolg van laster, als van de Australische „Gold Rush” van 1851, die vele moeilijkheden met zich meebracht. Bijna iedereen leed aan goudkoorts. Weinig mensen waren toen geneigd om aan dingen te denken, die meer waarde hadden voor de eeuwigheid dan goud.

Nog een derde factor heeft blijvend succes in Australië tegengewerkt. Een zending heeft het zo uitgedrukt: „Ik onderwijs de eerste beginselen van het evangelie, namelijk geloof, bekering, doop, handoplegging, onderwerping aan het gezag en de bijeenvergadering in Zion.” Door hun bijeenvergadering in Zion werden de nieuwe leden, die uit Australië vertrokken, inderdaad gesterkt in hun geloof, maar de kerk aldaar werd er ten zeerste door verzwakt. Tijdens de eerste acht jaren van het bestaan der Australaziatische zending zijn er zo ruim 450 heiligen naar Zion geëmigreed.

In 1854 was er een aanvang gemaakt met het zendingswerk van de kerk in Nieuw-Zeeland. Van dat tijdstip af tot 1898, toen de zending werd gesplitst, waren Australië en Nieuw-Zeeland verenigd in de Australaziatische Zending. Het werk in Nieuw-Zeeland vorderde slechts langzaam tot in de jaren 1870, toen de zaken zo goed liepen dat Delijah F. Pearce, de toenmalige president van de Australaziatische Zending, hierin aanleiding vond om het hoofdkwartier van de zending van Australië naar Christchurch in Nieuw-Zeeland te verplaatsen. Gedurende de eerstvolgende tien jaren waren er gemiddeld steeds negen zendelingen werkzaam in beide landen, maar de meeste in Nieuw-Zeeland.

De jaren 1880 werden gekenmerkt door een keerpunt in de geschiedenis der zending in Nieuw-Zeeland. Zekere opperhoofden en geestelijke leiders van plaatselijke Maoristammen hadden voorspeld dat er zendelingen in aantocht waren en hun profetische visioenen gingen op trefende wijze in vervulling door de komst van de mormoonse zendelingen. Toen de Maori's zagen hoe deze profetiën werden vervuld, kwamen ze in groten getale om zich bij de kerk aan te sluiten. Omstreeks 1887 telde de kerk meer dan 2.000 Maorileden. Het daarop volgende jaar nam dat aantal met nog 750 leden toe. Daarna traden er langzaam maar zeker steeds meer Maori's tot de kerk toe. Na die

eerste bekeringsgolf in de jaren 1880 besteedden de zendelingen hun tijd grotendeels aan voorziening in de behoeften van de verschillende gemeenten en dienstverlening aan afzonderlijke leden. Aanvankelijk stond de kerk in Nieuw-Zeeland bekend als een Maori-kerk. Dit heeft tot na 1950 voortgeduurd.

Ongeveer tegelijkertijd met de groei van het aantal Maorileden werden er ook zendelingen naar Samoa gezonden. In 1862 waren er al twee ouderlingen uit Hawaï naar Samoa gezonden, maar hun pogingen liepen op niets uit. De tweede groep zendelingen werd eveneens van Hawaï afgezonden. In juni 1888 arriveerde Joseph H. Dean met zijn vrouw in Tutuila in wat nu Amerikaans Samoa heet. Al spoedig sloten andere zendelingen zich bij hen aan en het zendingswerk nam daaraan aanvang. Een van de beide zendelingen uit 1862, Manoa, was daar nog aanwezig en heeft die nieuwe evangelie-boodschappers geholpen bij hun vestiging aldaar.

Samoa leverde zendelingen op die in Tonga gingen werken, waardoor ook het eerder gestaakte werk in Frans Polynesië weer op gang werd gebracht. In juni 1891 werden Brigham Smoot en Alva Butler van Samoa naar het eiland Tongatapu gezonden, waar de hoofdstad van Tonga ligt. Er gingen vele maanden voorbij alvorens zij hun eerste bekeerling hadden gedoopt. Ondanks hun vlijtige arbeid en ook die van andere zendelingen die zich bij hen voegden, ook al stichtten zij er lagere scholen en reisden ze de verre omtrek af om de nieuwe godsdienst te verbreiden, toch slaagden zij er zo weinig in het volk van Tonga tot de kerk te bekeren dat de zendelingen in 1897 aan dat gebied werden onttrokken. Tien jaar later waren daar echter weer zendelingen op pad. Ze begonnen de noordelijke groep eilanden te bewerken, die de Vava'u heten. De gestadige vooruitgang van deze zending maakte het raadzaam het gebied van Tonga in 1916 af te splitsen van Samoa

Goede resultaten op Samoa hadden tengevolge dat president William O. Lee van het Eerste Presidium toestemming kreeg om zendelingen naar Frans Polynesië uit te zenden. Daarop vertrokken de ouderlingen Joseph W. Damron en William A. Seegmiller op 22 januari 1892 van Apia naar Papeete op Tahiti. Er waren toen veertig jaren verstreken sinds de eerste zendelingen hun bekeerlingen aldaar noodgedwongen moesten verlaten. Toen de ouderlingen Damron en Seegmiller in Papeete aan land gingen, kwamen ze tot de ontdekking dat de kerk aldaar nog wel bestond, maar dat er grote moeilijkheden waren ontstaan. In 1885 waren daar namelijk zendelingen van de Gereorganiseerde kerk gekomen, die veel Tahitiaanse heiligen der laatste dagen hadden overgehaald zich bij hen aan te sluiten. De zendelingen Damron en Seegmiller hebben er vele maanden toegewijde arbeid aan moeten besteden, alvorens zij erin begonnen te slagen die leden voor hun eigen kudde terug te winnen.

Toen deze moeilijkheden het Eerste Presidium ter ore kwamen, werd de 65-jarige James S. Brown, een van de eerste zendelingen op Tahiti, daarheen gezonden om de rechtmatigheid van de mormoonse zendelingen te helpen vast-

Boven: Aäronische priesterschapdragers in Papeete op Tahiti. Linksonder: Op deze eilanden treft men een overvloed aan schilderachtige schoonheid, dit is daar een typisch voorbeeld van. Rechtsboven: Kinderen genieten onderwijs in een door de kerk opgerichte school zoals hier in Suva op Fiji. Rechts-onder: Het zendingswerk op de eilanden in de Stille Zuidzee wordt steeds meer overgenomen door de plaatselijke bevolking.



stellen. De aankomst van broeder Brown vond plaats op 1 juni 1892. Het heeft daarna nog maandenlang geduurd voordat de heiligen op de verschillende eilandengroepen van Frans Polynesië ervan overtuigd waren dat ze weer onder leiding stonden van de ware kerk. Vooral op de Tuamotu-eilanden, waar broeder Grouard 47 jaar tevoren met zoveel succes had gewerkt, konden de heiligen maar moeilijk inzien dat ze nu weer bevoegde leiders hadden. Toen ze eindelijk tot dat inzicht gekomen waren, sprak hun oude, blinde leider Maihea deze woorden: „Wij begroeten u, en ook al deze jongemannen heten wij welkom. Ons hart is nu verblijd. U kunt ons de juiste weg wijzen, en wij zullen u volgen, want we hebben het al zo lang zonder goede leiding moeten stellen; wij waren als schapen zonder ware herder.” In januari 1893 beschouwden 425 inwoners van Tahiti zich als heiligen der laatste dagen. Het zendingswerk in de Stille Zuidzee vond dus aanvankelijk vele hinderpalen op zijn weg, maar in het tijdperk na 1946 heeft dit een opvallende groei te zien gegeven. Het zendingswerk is toen door president David O. McKay opnieuw onder de aandacht gebracht, en de jonge kerkleden hebben daarop gereageerd door in aanzienlijke grotere aantallen op zending te gaan. Uitbreiding van het zendingswerk had o.a. plaats op de Fidzji- en de Cook-eilanden, op Nieuw-Caledonië, de Nieuwe Hebriden, de Salomons, en de Gilbert-eilanden. In de Fidzji-archipel werd in het midden van de vijftig jaren een actieve zending gevestigd. Sindsdien heeft het werk onder de bevolking van dat land opmerkelijk goede vorderingen gemaakt. De bewoners van de Fidzji-eilanden zijn ongeveer voor de helft uit India afkomstig, en de Fidzji-Zending verschilt in één opzicht van de andere Oceanische zendingsgebieden: De mensen daar zijn namelijk over het algemeen niet van Polynesische afkomst, maar behoren tot de Indiase, Melanesische en Micronesische bevolkingsgroepen.

Suva op de Fidzji-eilanden is in dit gebied het brandpunt van alle zendingsactiviteit. Hier werd tegen het einde van de jaren 1950 de eerste nieuwe kapel gebouwd. Er is ook jarenlang een door de kerk gestichte school voor basis-onderwijs in gebruik geweest. Bovendien is in februari 1976 een nieuwe technische school in gebruik genomen, nl. de *LDS Fiji Technical College*, gebouwd op een prachtige bergheiling, vanwaar men het uitzicht op de stad Suva heeft. De heiligen in de Fidzji-archipel verwachten dat deze school de bakermat zal worden van waaruit de zending over heel Melanesië zal worden uitgebreid. Men verwacht bovendien dat de Fidzji-eilanden niet alleen het uitgangspunt van het zendingswerk in Melanesië, maar ook de basis voor lancering hiervan naar India zal worden. In de Fidzjizending wordt het evangelie momenteel in tien talen onderwezen, en men is er druk bezig kerkelijke lectuur in zes verschillende talen uit te geven, o.a. ook in het Hindi, een der voornaamste omgangstalen in India. Als er dan straks zendelingen naar dat land uitgezonden zullen worden, zal het voor hen van groot nut zijn te kunnen beschikken over in een Indiase volkstaal gedrukte schrifturen en andere kerkelijke lectuur. De Indiase heiligen op de Fidzji-

eilanden leveren dan wellicht zendelingen op, die het evangelie aan het volk van India zullen gaan onderwijzen. In de ringen en zendingen van de Stille Zuidzee zijn de inheemse jongeren erop getraind hun eigen landgenoten tot bekering te roepen. Op de Samoa-, Tonga-, en Fidzji-eilanden doen zij het meeste zendingswerk tegenwoordig dan ook zelf, wat bij de meeste kerkleden nog een ongekend verschijnsel is. De Samoaanse en Tongaanse zendingspresidenten zijn inheemse broeders, later tot de kerk bekeerde leden en gewezen ringpresidenten. De zendingspresident van Frans Polynesië is weliswaar in Frankrijk geboren, maar al jarenlang op Tahiti woonachtig. De president van de Nieuw-Zeelandse Zending in Auckland is een halfbloed-Maori, afkomstig uit dat land. Ook andere zendingspresidenten en regionale vertegenwoordigers in het gebied der Stille Zuidzee zijn inheemse leiders.

De voornaamste factor die heeft bijgedragen tot de vorming van krachtige kerkleiders in deze streken is wellicht te zoeken in het onderwijs dat van de kerk is uitgegaan. Deeerste pogingen tot stimulering van het onderwijs in de Stille Zuidzee vonden plaats onder leiding van Louisa B. Pratt, die behalve haar eigen dochters ook inheemse kinderen heeft onderwezen. In 1886 openden onze zendelingen in Nieuw-Zeeland scholen voor Maori-kinderen. Omstreeks de eeuwwisseling waren daar al tien van die scholen gesticht. De eerste kerkelijke scholen op Tonga werden in 1895 geopend. Evenals de in Nieuw-Zeeland gestichte scholen waren dit maar kleine, eenvoudige schooltjes. Het onderwijs beperkte zich er tot lezen, schrijven en rekenen. Ook op de Samoa-eilanden werden al spoedig na het openen van de zendingspost aldaar dergelijke schooltjes opgericht. Omstreeks 1922 waren er een 20-tal scholen met in totaal 665 leerlingen, 11 *paalangi* (blanke) en 27 Samoaanse leerkrachten.

In de eerste jaren van deze eeuw hebben de Samoaanse heiligen twee dorpsplantages omgebouwd tot vergaderplaatsen voor de kerkleden, namelijk in Sauniatu op Upolu en in Mapusaga op Tutuila. De scholen in deze dorpen namen een vooraanstaande plaats in. Voor de heiligen van Sauniatu was het fanfarekorps van de plaatselijke school van bijzondere betekenis. Niet alleen heeft dit korps zich laten horen bij het bezoek, dat de broeders David O. McKay en Hugh J. Cannon daar in 1921 brachten, maar ook de Amerikaanse consul op Samoa deed vaak een beroep op dit korps ter opluistering van bijzondere evenementen. Ook elders in Samoa, Nieuw-Zeeland en Tahiti werden dergelijke muziekkorpsen opgericht.

Ook tegenwoordig dragen die basisscholen nog veel bij tot de verbreiding van het evangelie op de Fidzji-, Samoa-, Tonga-eilanden en in andere delen van Frans Polynesië. Bovendien heeft de kerk verschillende uitstekende scholen voor voortgezet onderwijs op die eilandengroepen gesticht. De eerste twee van de kerk uitgaande middelbare scholen werden er buiten het kader van het georganiseerde kerkelijke onderwijswezen opgericht. In 1913 werd bij Hastings in Nieuw-Zeeland een middelbare landbouwschool in gebruik genomen, namelijk het *MAC (Maori Agricultural College)*. Dit gebouw is ten dienste van de

Nieuw-Zeeilandse bevolking in gebruik geweest tot 1931, toen het door een zware aardbeving onherstelbaar beschadigd werd. Het lesrooster was ongeveer gelijk aan dat van de Amerikaanse middelbare scholen, maar er werd aan het MAC speciaal aandacht besteed aan landbouwkunde, handarbeid en andere praktische vaardigheden. Jaarlijks waren er nooit meer dan 90 leerlingen ingeschreven, maar uit de aan deze school afgestudeerden zijn de beste kerkelijke leiders van Nieuw-Zeeland voortgekomen. De invloed van het MAC is door heel de Stille Zuidzee merkbaar geweest, aangezien deze school behalve door Maori-jongeren door vele Samoaanse, Tongaanse en Tahitiaanse leerlingen werd bezocht.

De oud-studenten van het MAC waren krachtige voorstanders, die een stem in het kapittel hadden bij de oprichting van het in 1958 gestichte Kerkelijk College van Nieuw-Zeeland.

Nog andere middelbare scholen werden door zendelingen en kerkelijke leiders op Tonga en Samoa gesticht. In augustus 1924 huurde president M. Vernon Coombs van de Tongaanse Zending 3,8 ha grond voor de bouw van een kostschool met een plantage. Dat stuk grond werd *Makeke* genoemd, hetgeen betekent: „Sta op en ontwaak.” Hierop werd een middelbare school gebouwd, waar de inwonende leerlingen grotendeels hun eigen voedsel verbouwden en oogstten, terwijl ze er normale onderwijsvakken volgden. In februari 1926 werd de Makekeschool officieel geopend. Aan het hoofd stond Samuela V. Fakatou, een afgestudeerde van het MAC. Deze school heeft ruim 20 jaar dienst gedaan. In februari 1952 werd er een nieuwe Tongaanse middelbare school geopend, die Liahona heette. Er heeft zich ook een uitgebreid stelsel voor lager onderwijs ontwikkeld. Tegen het einde van 1975 is er weer een middelbare school op Vava'u Eiland ten noorden van Tonga geopend. Op Samoa zijn drie kerkelijke scholen van bijzonder belang geweest, nl. Mapusaga (in 1974 aan de regering der V.S. verkocht), Viola, op het eiland Savaii en Pesea in Apia op Upolu.

De invloed van de door de kerk in de Stille Oceaan gestichte scholen zal nog generaties lang voelbaar blijven. Aan het eind van 1972 waren er meer dan 5.100 leerlingen ingeschreven bij kerkelijke instellingen voor lager en middelbaar onderwijs in de Stille Oceaan.

Door het bouwproject van de Liahona-school werd een nieuw, maar tijdelijk kerkelijk programma in werking gesteld, namelijk het „Bouwzendingenproject”. Daar hij moeilijkheden ondervond bij het zoeken naar bekwaame vaklui, besloot de zendingspresident van Tonga een groepje jonge Tonganen op een bijzondere werkingzending te roepen.

Aan de Liahona-school werd dus een begin gemaakt met de uitvoering van dit programma, waardoor vele gemeenten nu met mooie nieuwe kerkgebouwen zijn gezegend, terwijl honderden jongemannen sindsdien op deze wijze een beroepsopleiding tot bouwvakker hebben kunnen volgen. Hoewel dit bouwprogramma inmiddels door de kerk is gestaakt, wonen vele gezinnen in betere behuizingen, doordat het gezinshoofd zich via het kerkelijk bouwplan

in dit vak heeft bekwaamd. Dank zij het werk der bouwzendingen zijn er in de Stille Oceaan niet alleen overal kerkgebouwen verrezen, maar ook werd er in Nieuw-Zeeland een tempel opgericht. Als er in een land tempels worden gebouwd, wil dit zeggen dat de kerk zich daar verder heeft uitgebreid dan het stadium van bekeerde mensen en gezinnen, dat men het stadium van gemeenten en districten achter zich heeft gelaten en eraan toe is zelf de algehele verantwoordelijkheid voor het plaatselijk bestuur op zich te nemen, zoals in de ringen van Zion. Toen president McKay in 1955 het voornemen van de kerk om in Nieuw-Zeeland een tempel te bouwen bekendmaakte, was er nog geen ring in dat land gevestigd. Daarop besloten de zendingspresident, Ariel S. Ballif, en de inheemse districtsleiders dat zij alles in het werk zouden stellen om zich zo spoedig mogelijk voor de vorming van een ring gereed te maken. Er werden raadsvergaderingen georganiseerd, studie- en opleidingsbijeenkomsten belegd. Zendingen werden waar mogelijk van alle functies in de gemeenten en districten ontheven en men gaf zich meer moeite om zich in geestelijk opzicht voor te bereiden op de taken van een ringbestuur. Op 20 april 1958 werd de tempel van Nieuw-Zeeland ingewijd en een maand later kwam de Ring-Auckland tot stand. Dit was de eerste ring die buiten Noord-Amerika en Hawaii werd georganiseerd. Ook in andere delen van het gebied der Stille Oceaan werden dergelijke vorderingen gemaakt. In maart 1960 werd de eerste ring in Australië gevormd. Samoa kreeg zijn eerste ring in 1962, Tonga in september 1968 en in maart 1972 werd de Ring Tahiti georganiseerd. Nu zijn er in de Stille Zuidzee al 28 ringen gevestigd. West- en Amerikaans Samoa zijn de eerste inheemse gebieden ter wereld die geheel in ringen zijn opgenomen. De Heer heeft de bevolking van dit deel van de wereld lief en Hij heeft hen gezegend met de vrijwel ononderbroken bediening van zijn uitverkoren dienaren. Bovendien zijn zij verrijkt met vele concrete faciliteiten zoals kerkgebouwen en scholen. Ze zijn vol geloof in de Here Jezus Christus. Zo nemen deze ontvangers van de zegeningen van Abraham nog dagelijks hun plaatsen in Gods koninkrijk in.

*Broeder R. Lanier Britsch, adjunct-docent in de geschiedenis en kennis van Azië aan de Brigham Young Universiteit, doet tevens dienst als tweede raadgever van het ring-presidentschap van de Orem Utah Sharon Stake.*

# Mormoons dagboek

## „Ik heb gedroomd dat u mijn kind kwam zalven”

In november 1889 begaf broeder Edward J. Wood zich met zijn zendingspresident Joseph H. Dean naar een afgezonderde plek onder een waringinboom op Samoa, en bad daar tot de Heer om leiding en voorlichting. Er was een kind ziek, en de moeder, die de zendingelingen in een droom had gezien, had hun gevraagd naar haar eiland over te komen om dat kind te genezen. Toch waren de zendingelingen op hun hoede. Er heerste onrust in het land, de mormonen verkeerden in een hachelijke positie en de broeders vreesden dan ook dat ze in een val zouden worden gelokt.

Toen hoorde broeder Wood, midden onder zijn gebed een stem, die hem geruststellend verzekerde dat zij erheen moesten gaan. Dit was het antwoord dat ze nodig hadden en spoedig daarna gingen de beide zendingelingen op weg. Toen ze te bestemder plaatse aankwamen, werden ze op eerbiedige wijze begroet door de moeder, die hen op het strand had opgewacht. Ze wenkte hen haar te volgen naar haar falé (huis).

„Ik ben zo blij dat u gekomen bent,” zei ze. „Daar hebt u goed aan gedaan. Hier is mijn kind.”

Ze lichtte een wit laken van het lichaamje van het kind, dat op de vloer van de hut lag. De broeders verklaarden dat het meisje dood was, maar de moeder hield vol dat ze nog in leven was en voegde eraan toe: „Doet u nu maar wat ik u gisternacht in mijn droom heb zien doen, en ze zal gezond worden. Hebt u het gezag om te doen wat ik in mijn droom heb gezien? U zalfde haar toen met olie en legde uw handen op haar hoofd.”

Ze konden nu niet langer aarzelen. Inderdaad bezaten zij dat gezag, en dus dienden zij het kind een zalving toe, waarna ze haar weer met het laken toedekten en vertrokken.

Broeder Wood had nooit meer iets van dat kind of van haar moeder gehoord, tot hij twee jaar later op een ander eiland tot het zendingswerk werd geroepen. Zeer tot zijn verbazing werd hij daar vriendelijk begroet door een vrouw, die hem bij zijn naam noemde. Ze riep een ongeveer 9-jarig meisje bij zich, waarna ze de menigte als volgt toesprak: „Dit is een levend getuigenis van de grote kracht die uit-

„Ze konden nu niet langer aarzelen. Inderdaad bezaten zij dat gezag, en dus dienden zij het kind een zalving toe, waarna ze haar weer met het laken toedekten en vertrokken.”



gaat van het evangelie, en van de macht en het gezag van de heer Wood en zijn metgezellen. Dit kind hebben zij ruim twee jaar geleden namelijk gezaafd en genezen. Ik heb ze sindsdien nooit meer gezien, maar ik weet dat Gods macht met hen is. Luistert allen naar wat zij te zeggen hebben."

Het werk van de Heer breidde zich daar vervolgens zeer snel uit, en in korte tijd was er een kerkelijke gemeente van meer dan honderd leden gesticht.

(Ontleend aan Woods dagboek van november 1889)  
Geïllustreerd door Scott Rockwood

## „Waarom heb je ze in vredesnaam uitgenodigd?"

Op de hoek van een straat in Suva op de Fidzji-eilanden stond broeder Mark Haffner met zijn collega, broeder Dean Rasmussen te overleggen, waar ze nu heen zouden gaan. Ze wisten niet dat zuster Ami Petero aan de overkant van die straat woonde, maar zij had ze daar zien staan en nodigde hen uit bij haar te komen. Toen ze op het gazon voor Ami's woning met haar stonden te praten, vroeg zij: „Wilt u niet even binnenkomen om mijn man de zendingsslessen te geven?" Hij is nu wel bereid ernaar te luisteren."

De zendingen wisten toen nog niet dat Ami, sinds de dag waarop ze met Tony Petero was getrouwd, steeds had gebeden dat hij eenmaal naar de zendingen zou willen luisteren en zich bij de kerk zou aansluiten. Ze wisten ook niet dat hij er niet om gevraagd had hun boodschap te mogen vernemen. Hij had alleen tegenover Ami één vluchtige opmerking gemaakt ten gunste van de kerk, hetgeen haar de moed had gegeven om de zendingen uit te nodigen bij haar thuis te komen.

De zendingen hadden de indruk dat het gesprek op die novemberavond in 1973 wel geslaagd was geweest. Tony had eraan deelgenomen en hij had zelfs een paar vragen gesteld. Hij had de broeders vriendelijk bejegend en stelde blijkbaar belang in hun boodschap. Na beëindiging van de les had hij erin toegestemd nog eens een onderhoud met ze te hebben.

Nadat de zendingen die avond echter vertrokken waren, sprak hij zijn vrouw op barse toon toe. „Ami," zei hij, „waarom heb je ze in vredesnaam uitgenodigd? Je weet best dat ik niet in jouw kerk ben geïnteresseerd." Er was evenwel een afspraak gemaakt voor een volgende bijeenkomst en ook al was Tony tegen voortzetting van de zendingsslessen gekant, toch besloot hij zo beleefd te zijn om het volgende bezoek van de zendingen door te laten gaan.

Toch luisterde hij voor de tweede keer ook naar de leringen van de kerk, hij verkreeg een getuigenis van de waarheid van het evangelie en het duurde maar vier weken voordat hij werd gedoopt. Zowel zijn vrouw als de zendingen waren verbaasd geweest over het feit dat hij het

evangelie had aanvaard en zulke snelle vorderingen maakte.

Pas na afloop van de standaardgesprekken met de zendingen, vertelde hij zijn vrouw en de beide broeders van een belevenis die aan de eerste les was voorafgegaan. Al weken daarvoor droomde hij eens dat hij twee jongemannen ontmoette, die met hem over een boek spraken. Het was hem bij het ontwaken niet duidelijk geweest wat die droom te betekenen had en dit voorval had ook niet zo veel indruk op hem gemaakt. Behalve dan misschien dat het hem die positieve opmerking tegenover zijn vrouw in de mond had gelegd, waaruit zij de moed had geput om de zendingen uit te nodigen. Toen zij hem de eerste les hadden gegeven en hem over het Boek van Mormon hadden ingelicht, had Tony in hen diezelfde jongemannen herkend, met wie hij in zijn droom gesproken had. Weliswaar scheen Tony eerst iets tegen hen te hebben gehad en had zijn vrouw verwetent te ze hebben uitgenodigd, maar toch had hij al voor het einde van die eerste bespreking geweten dat hij voorbestemd was om de boodschap van het herstelde evangelie te vernemen.

Tony daalde niet in het doopwater af, zonder eerst zijn karakter op de proef te hebben gesteld. Hij dronk graag thee en hield ook wel van alcoholische dranken. Daar de kerstdagen juist voor de deur stonden met de gebruikelijke officiële feestelijkheden, waarbij veel gedronken werd, had Tony zich afgevraagd of hij niet gevoelig nog één of twee van die gezellige drankfestijnen kon meemaken, alvorens daarvan af te zien om zich verder aan het woord van wijsheid te binden. Toen bracht de districts-president van Suva Tony echter een bezoek, waarbij hij hem duidelijk maakte dat het 't beste was er meteen en volstrekt mee op te houden. Tony zag de logica van zijn redenering in en hield zich stipt aan dat advies.

Voordat hij lid van de kerk werd, was hij een ziltje zonder zorg geweest en had hij een vrij doelloos leven geleid. Bij de bank waar hij in dienst was stond hij dan ook niet als een serieus en nauwgezet employee bekend. Toen Tony echter de ware bestemming van het leven had leren kennen, zag hij dat hij belangrijk werk te doen had. Hij kwam ook tot de conclusie dat zijn werkgevers recht hadden op beter dienstbetoon van zijn kant. Daar hij dus na zijn toetreding tot de kerk harder en verantwoordelijker ging werken, werd Tony slechts twee maanden na zijn doop al tot een nieuwe en hogere positie als bankambte bevorderd.

Bij hun oriënterende besprekingen hadden de zendingen Tony een uiteenzetting gegeven, waaruit hem duidelijk was geworden hoe belangrijk de plaats van het gezin in zijn leven was. Nog voordat hij gedoopt werd, hadden Tony en Ami dan ook al besloten zo spoedig mogelijk naar de tempel te gaan om zich aan hun gezin te laten verzegelen. Al spoedig vernamen ze dat de Fidzji-Zending voornemens was om begin januari 1975 haar eerste excursie naar de tempel van Nieuw-Zeeland te organiseren. Ze moesten zich wel enige opofferingen getroosten om voldoende geld bijeen te kunnen brengen voor deelname aan die tempelreis. In een van de eerste maanden van

1974 verhuisden ze dus naar een kleinere en goedkopere woning, en ook op andere manieren wisten ze nog geld uit te sparen. Zo werd broeder Petero een jaar en twee maanden na zijn doop met zijn vrouw en hun twee kinderen voor tijd en eeuwigheid als één gezin verzegeld.

Op het ogenblik is Tony lid van de districtsraad van Suva. Als bestuurder van de Aäronische priesterschap heeft hij verder de eerste jeugdconferentie van de Fidzji-Zending georganiseerd. Thans is hij in dienst van de kerkelijke onderwijsinstellingen werkzaam als financieel administrateur van de mormoonse school voor lager onderwijs in Suva en tevens van de nieuwe, nog in aanbouw zijnde technische HLD-school.

## We leefden van een rijksdaalder in de maand om naar de tempel te kunnen gaan

„We moesten er wel iets extra's voor doen om ons doel te bereiken,” zei broeder Vaha'i Tonga eenvoudig. Broeder Tonga en zijn vrouw hadden als hun liefste wens bovenal het verlangen gekoesterd om naar Nieuw-Zeeland te kunnen gaan voor het bijwonen van de inwijdingsplechtigheid van de tempel, maar het was voor een Tongaanse heilige niet gemakkelijk geweest voor zo'n grote reis voldoende geld bijeen te sparen. Er waren maanden van voorbereiding en spaarzaamheid aan voorafgegaan, maar tenslotte was het geld bijeengebracht en werden er plannen gemaakt.

De Kerk van Jezus Christus had evenwel nog andere behoeften, en op zekere dag kwam de zendingspresident Fred Stone bij de familie Tonga aan met een verzoek. „Broeder Tonga,” zei president Stone, „ik zou graag willen dat u al het geld dat u hebt opgespaard om naar de tempel te gaan van de bank haalt en het mij brengt. We willen namelijk graag een kerkgebouw in uw gemeente bouwen, en als u dat geld niet als bijdrage daarvoor geeft, wordt uw gemeente bij de uitvoering van het bouwprogramma overgeslagen en zult u nog een paar jaar moeten wachten voordat we daar een kerk bouwen kunnen.”

„Dat zal ik doen. Morgen ga ik het geld opnemen,” antwoordde Vaha'i Tonga. Toch viel het niet mee hun droom om de nieuwe tempel te bezoeken te moeten opgeven. Hij vertelde dat na het vertrek van president Stone „mijn vrouw en ik ons besluit bespraken en ze zei: „Goed, we doen het, maar zoals je weet heb ik al mijn vrienden en familieleden al verteld dat wij naar de inwijding van de tempel gaan.’ Nooit zal ik vergeten hoe ik op dat moment de ingeving kreeg om te zeggen: „Laten wij de deur voor satan sluiten en hem er buiten houden. We zullen doen wat de Here ons gebied.’”

„Die woensdagmorgen begaf ik mij naar de staatsbank en nam al het geld op. Ik gaf het aan mijn vrouw en droeg haar op het aan president Stone te overhandigen.

„Die avond hadden wij nog een kort gesprek, waarbij ik zei: „Schat, de Heer heeft ons via onze leiders beloofd dat Hij, als wij zijn geboden onderhouden, het ons op de een of andere manier toch nog mogelijk zal maken naar de inwijdingsplechtigheid te gaan. We hebben immers koeien, varkens, een paar paarden, meubels en vloerbedekking. Laat ons dat allemaal verkopen, dan kunnen we misschien alsnog de zegeningen van die tempelreis ontvangen.’”

„We begonnen overal rond te vertellen dat wij onze veestapel van de hand wilden doen, maar als de mensen erom kwamen, zeiden ze: „Nee hoor, dat is teveel geld, het is ons te duur, we kunnen niets van u kopen.’ Dat gebeurde op donderdag, en die vrijdag hadden we ook geen succes. Het bewuste schip, de *Tofua*, zou de volgende maandag al vertrekken.

„'s Zaterdagmorgens kwamen er drie families, die wat koeien, varkens en andere zaken nodig hadden en binnen een half uur ontvingen we een kleine tweeduizend gulden. Ik zei tegen mijn vrouw dat we nu het nodige geld in huis hadden om op reis te gaan.

„'s Maandagsmorgens ging ik in alle vroegte naar Nuku'alofa om het geld aan president Stone af te dragen. Hij vroeg verbaasd: „Hoe kom je aan dat geld?’”

„We hebben wat van onze spulletjes verkocht om naar de inwijding van de tempel te kunnen gaan.’”

„Broeder Tonga,’ zei hij, ' de Heer zal u zegenen.’”

„In de tempel vielen ons vele zegeningen ten deel. Wij waren het eerste echtpaar dat als getuige mocht optreden en ook het eerste paar dat in de nieuwe tempel werd verzegeld. Als dirigent van het Tongaanse zangkoor liet president McKay mij bij het slotlied van de inwijdingsdienst de meekentzang leiden.

„Toen mijn vrouw en ik aan elkaar verzegeld werden, trof iets mij diep in het hart. Tranen van ontroering velden mij naar de ogen. Toen we weer thuiskwamen, beloofde ik onze vier kinderen dat wij gezamenlijk naar de tempel zouden gaan, als zij mee wilden werken. Ik dacht bij mijzelf: „Hoe kan ik nu zeggen: Wees een brave jongen, of wees een braaf meisje, als ik niet in de tempel aan ze ben verzegeld?’ Ik had het gevoel dat ze niet echt van mij waren.

„Twee jaar lang hebben wij er bijna alles aan opgeofferd. Het salaris dat ik maandelijks van de school ontving, verdeelde ik onder ons allen, en dat geld spaarden we op. Toch betaalden we onze tienden en onze vastengaven. Iedere maand hielden we voor onszelf maar een rijksdaalder over. Zo leefde ik met mijn gezin twee jaar lang van een rijksdaalder in de maand. We leefden van wat we zelf verbouwen en bij elkaar schrapen konden. Ik weet nog hoe mijn vrouw 's morgens vroeg opstond om ons eten klaar te maken, sla met bananen en kokosmelk. Mijn kinderen konden geen schoenen of lekkers kopen en ook niet naar de bioscoop gaan, omdat ze spaarden voor hun tempelreis.

„Behalve mijn gewone betrekking als leraar aan de middelbare Liahona-school deed ik nog wat ander ongeregeld werk, zoals het zich voordeed. Ter besparing van vervoerskosten reed ik ook per fiets naar de districtsvergaderingen in Nuku'alofa, dat ruim 10 km verderop lag. Ik was ook

(vervolg op bladzijde 21)



## Ringwerper

Hiervoor heb je nodig: Een zakmes, een stevige stok met een lengte van ongeveer 30 cm en 2 cm dik. Verder een meter slap, maar vrij dik touw en zes ringen, die groot genoeg zijn om met gemak over de stok te kunnen glijden.

1. De ringen koop je in de winkel of desnoods kun je ze zelf maken. Ook oude gordijnringen zijn hiervoor goed bruikbaar.
2. Snijd het ene eind van de stok wat bij, zodat het glad en spits toeloopt, maar het uiteinde mag niet al te puntig zijn.
3. Bind het ene eind van het touw om het handvat van de stok, waarin je een groefje kerft waardoor het touw niet van de stok kan glijden. Rijg nu alle ringen aan het touw, op één na. Deze laatste ring bind je aan het andere eind vast om het afglijden van de overige ringen te voorkomen.
4. Pak de stok bij het handvat beet en sling de ringen aan het touw omhoog, waarna je moet proberen er zoveel mogelijk met de punt van de stok op te vangen.



## Eigengemaakt speelgoed

### Maak een bootje van een notedop

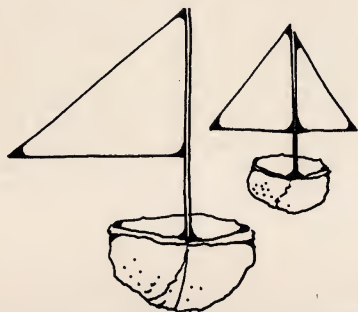
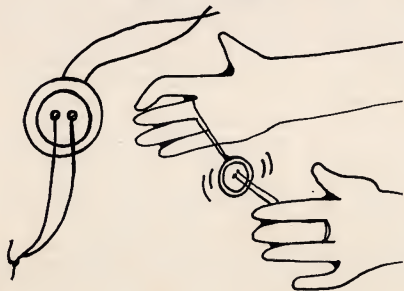
Hiervoor heb je nodig: De lege dop van een halve walnoot, wat kaarsvet, een dun recht stokje en een stukje papier voor het zeil, en tenslotte een schaar.

1. Maak het kaarsvet zacht en druk het in de dop.
2. Knip het zeil in de gewenste vorm.
3. Steek het stokje door het materiaal van het zeil en druk het andere uiteinde in het nog zachte kaarsvet.

### De razende snorknoop

Hiervoor heb je nodig: Een knoop met twee gaatjes en een middellijn van ca. 5 cm. Verder twee eindjes dun bindtouw, elk met een lengte van ca. 60 cm.

1. Rijg de touwtjes elk door een afzonderlijk gaatje van de knoop en bind de uiteinden aan elkaar vast, zoals hieronder afgebeeld.
2. Laat de aan elkaar geknoopte eindjes touw over de middelvinger van elke hand glijden, en draai de knoop snel rond, totdat het koordje strak is opgewonden. Daarna laat je de knoop met een zoemend geraas rondsnoeren, door je handen beurtelings verder uiteen te spreiden en dan weer dicht bij elkaar te brengen. De knoop moet wel een middellijn van minstens 5 cm hebben om de gewenste spanning te verkrijgen waardoor hij automatisch blijft rond-draaien.



# HELAMAN en de tweeduizend jeugdige strijders

Er waren tussen de Nefieten en de Lamanieten al heel wat oorlogen gevoerd. Tenslotte had generaal Moroni met zijn Nefietische legioenen een belangrijke overwinning behaald. Ze hadden de stad Mulek, een machtig bolwerk van hun vijanden, in bezit genomen.

De eerstvolgende maanden besteedden Moroni en zijn manschappen aan het herstellen van hun vestingwerken en aan de voedselvoorziening van hun gezinnen. Gedurende deze voorbereidingen en terwijl de aandacht van de Nefieten op andere zaken was gericht, zagen de Lamanieten kans om in het zuiden aan de zee enkele steden op de Nefieten te veroveren. Toen de Nefieten tengevolge van kuiperijen onenigheid onder elkaar begonnen te krijgen, werden de Lamanieten stoutmoediger en bereidden zij een aanval voor op de grotere steden van de Nefieten.

Toen het volk van Ammon, de destijds door Ammon en zijn broeders tot de Heer bekeerde Ammonieten, zagen in welk een wanhopige toestand hun beschermers verkeerden, wilden zij hun Nefietische vrienden te hulp komen in hun strijd tegen de legers der Lamanieten. De profeet Helaman was dankbaar voor dit aanbod om met hen ten strijde de trekken, maar hij wist hen te overreden zich te houden aan de eed, die zij de Here gezworen hadden, namelijk dat zij nimmermeer mensenbloed zouden vergieten.

Nu hadden deze Ammonieten echter vele moedige en rechtvaardige zoons, die niet door de eed hunner vaders gebonden waren. Dezen „sloten een verbond om voor de vrijheid der Ne-

fieten te strijden, ja, om het land met hun leven te verdedigen; ja, zij verbonden zich zelfs, dat zij nimmer hun vrijheid zouden prijsgeven, maar in alle gevallen zouden stijden om de Nefieten en zichzelf voor slavernij te vrijwaren.”

Behalve jong en zeer verlangend de Heer en hun volk te dienen, waren deze „Jongelingen” eerzame „mannen, die te allen tijde getrouw waren in alle dingen, die hun werden toevertrouwd.”

Er waren in totaal tweeduizend van deze dappere jongemannen en zij verlangden van Helaman, dat die hen zou willen aanvoeren in de strijd, waarin deze toestemde. Ondanks hun jeugd en onervarenheid in het vechten, bleken deze Ammonieten goede soldaten te zijn. Onder leiding van Helaman, die zij hun vader noemden, (want zij waren allen zeer jong), behaalden deze jeugdige krijgers de ene overwinning na de andere; zo betekenden ze een grote kracht voor de moegestreden Nefietische legers, die ten zeerste door hun hulp werden versterkt.

In de loop van de veldslagen, waaraan door de jonge Ammonieten werd deelgenomen, waren velen van hen gewond geraakt, maar er is nimmer één van hen in de strijd gesneeuwd, want „zij hadden gevochten als met de kracht Gods.”

„Nu hadden zij nimmer gevochten, en toch vreesden zij de dood niet; en zij gaven meer om de vrijheid van hun vaders dan om hun eigen leven; ja, door hun moeders was hun geleerd, dat God hen zou bevrijden, indien zij niet twijfelden.”





# Vul nog een korf

DOOR LUCY PARR

Zodra vader en Saul klaar waren met het ontbijt, begon Rebekka de tafel af te ruimen. Als ze vlug met haar werk opschoot, kwam ze misschien als eerste bij Hanna's huis aan.

„Ik help je nog wel even met de afwas, voordat ik de deur uit ga,” zei moeder.

„De deur uit?” vroeg Rebekka verwonderd. „Gaat u dan alweer naar oma?”

„Nee,” antwoordde moeder, „ik ga naar het huis van Ezra, de pottenbakker. Zijn vrouw ligt al dagenlang ziek, en er is daar heel wat te doen. Laat Rachel je maar helpen met het bedden opmaken. Kleine Anna zal later in de ochtend wel weer een slaapje gaan doen.”

Onthutst keek Rebekka haar moeder aan. „Laat u de kleintjes dan bij mij achter?” vroeg ze.

„Ja, lieve, ik moet wel,” gaf moeder haar ten antwoord.

„Een huis waar ziekte heerst is geen plaats om kinderen meer naar toe te nemen. Jij redt het hier heus wel.”

„Maar ik was van plan om vandaag na mijn werk naar Hanna's huis te gaan,” protesteerde Rebekka.

„In tijd van nood,” zei moeder vriendelijk, „Moet je vaak van plan veranderen. Je kunt op een andere dag wel eens naar Hanna's huis gaan.”

„Kan er voor deze ene keer dan niemand anders gaan helpen? Waarom moet u dat nu altijd doen?”

„Anderen helpen ook wel, hoor,” zei moeder. Er zullen er nog velen hulp moeten bieden, voordat de pottenbakkersvrouw weer beter is. Jij moet vandaag dus maar op onze eigen kleintjes passen. Vader en Saul komen vanmiddag niet thuis, maar je moet wel wat middagenet klaarmaken voor Rachel en voor kleine Anna.”

„*t Is niet eerlijk,*” dacht Rebekka, „*waarom moet ik altijd thuis blijven als er iets leuks te beleven valt? Hanna en de andere meisjes hoeven nooit thuis te blijven om te werken. t Is niet eerlijk!*”

Na het vertrek van moeder, dwong Rebekka zichzelf om voor de kinderen en de huishouding te zorgen, maar ze was die hele dag moe en boos. Toch scheen moeder die avond niet te merken dat Rebekka uit haar humeur was, toen ze tegen haar dochter zei: „Ik Heb zo juist gehoord dat de maaiers over twee dagen in de korenvelden ten



westen van de stad aan de oogst beginnen. Oma komt dan wel op je kleine zusjes passen en jij gaat met mij mee aren lezen."

„Aren lezen?" riep Rebekka ongelovig uit. „De vrouw van Simon de wolhandelaar hoeft toch niet als een arme bedelaarster op het veld te gaan aren lezen?"

„Misschien niet voor haar eigen gezin," antwoordde de moeder nuchter, „maar haar dochter moet dat werk toch ook leren doen."

Moeder legde haar hand op Rebekka's arm. „Kindlief, een vrouw kan toch nooit weten wanneer in haar eigen gezin de nood eens aan de man komt. Ze moet op alles zijn voorbereid, ook op de moeilijkste taken."

„Vrouwenhanden zijn gemaakt om anderen te dienen," ging moeder voort, „hetzij haar eigen gezin of minder gelukkige medemensen. Er is altijd wel ergens nood en je hebt altijd gelegenheid tot dienstbetoon."

Weer moest Rebekka tegen haar vriendinnen zeggen dat ze niet kon komen spelen. Hanna lachte smalend, toen Rebekka haar voorstelde ook mee te gaan arenlezen. „Mijn vader vergt zoiets niet van de vrouwen uit zijn huisgezin, „had ze hooghartig geantwoord.

Het schaamrood was Rebekka naar de wangen gestegen. „Waarom ziet moeder ook niet in wat voor een figuur ze mij tegenover mij vriendinnen laat slaan?" dacht ze verontwaardigd.

Nog vóór zonsopgang was oma gekomen om op de kleintjes te passen. Rebekka's hart was van diepe wrok vervuld, terwijl ze naast moeder voortliep door de stad, elk met een mandje aan de arm op weg naar de daarachter liggende akkers.

Moeder deed Rebekka voor hoe ze de korenaren moest opzoeken, die de maaiers niet met hun sikkels hadden geraakt, en hoe ze die moest afbreken en ze in de mand moest leggen. Moeder bukte zich zelfs om graankorrels op te rapen, die op de grond gevallen waren.

„We moeten zo vlug mogelijk voortmaken," maakte ze haar dochter duidelijk, „voordat de vogels het graan voor ons komen wegpikken."

In het begin viel het Rebekka moeilijk de aren van het koren af te knappen zonder een groot deel van de stengel te breken, maar na een poosje ging het haar al beter af. Langzamerhand begon de bodem van haar korf zich te vullen. Ze werd moe in haar rug en haar armen, en Rebekka onderbrak haar werk even om haar spieren te ontspannen. Ze wierp een vluchtige blik over het veld en zag dat er nu al veel mensen waren bijgekomen om aren te lezen. Het waren vrouwen en kinderen van alle leeftijden. Rebekka schrok op bij het zien van sommigen van hen — vrouwtjes, zo oud en gebrekkig dat het erop leek dat ze zich niet over de akker konden voortbewegen, maar toch werkten ze nog. Ook waren de kinderen aan het werk, zulke kleintjes dat het eigenlijk nog maar kleuters waren. Rebekka's handen vlogen sneller heen en weer bij de gedachte aan al die mensen die de velden op kwamen. „Als ik goed mijn best doe en veel aren heb gelezen, laat moeder me misschien wel wat van mijn koren in het mandje van dat oude mensje daar doen, of in de korf van dat kleine

jongetje," dacht ze in een plotselinge opwelling van medelijden.

Toen ze nog even ophield om haar vermoeide rug weer wat rust te gunnen, zag Rebekka dat ze op nog geen meter afstand van een meisje van ongeveer haar eigen leeftijd stond, dat met een verlegen lachje naar haar opkeek. „Dat is het moeilijkste punt bij het aren lezen," zei ze. „Die vermoeide rug! Maar na een paar dagen gaat het al wat gemakkelijker."

„Heb jij dan al eens eerder aren gelezen," vroeg Rebekka. „Al heel vaak." Het meisje wreef zich nog eens over de rug en bukte toen weer om door te werken. „Op deze akkers zijn de maaiers altijd gul met wat ze voor de arenllezers achterlaten. Het is een ware zegen."

Rebekka wierp een vluchtige blik op het andere meisje. *Aren lezen een zegen?* vroeg ze zich verbaasd af.

Er moet wel een verbaasde uitdrukking op haar gezicht hebben gelegen, want het meisje zei: „Mijn vader is twee jaar geleden door een os op de hoorns genomen, en nu kan hij geen zwaar werk meer doen. Mijn moeder is ook niet sterk. Er zijn drie kinderen die jonger zijn dan ik, en dus doen wij allemaal wat we kunnen.

„Ik werk vandaag voor het eerst op de akkers," bekende Rebekka. „Mijn moeder zegt dat ik het leren moet, maar het gaat zo langzaam."

„Je leert het wel," stelde het meisje haar gerust.

„Mijn moeder is daar," zei Rebekka, over het veld wijzend. Het meisje knikte van ja. „Iedereen kent haar hier. Ze komt ieder jaar op de akkers werken. Er zijn er heel wat in de stad, die zij geholpen heeft."

„Moeder zegt dat vrouwenhanden zijn gemaakt om anderen te dienen," zei Rebekka.

De beide meisjes werkten samen door, tot moeder kwam zeggen dat het tijd was voor het middagmaal.

„Eet met ons mee," drong Rebekka er bij haar nieuwe vriendin op aan.

„Ik — ik had eigenlijk nu nog niet willen ophouden, en mijn broertje. . ." Het meisje keek naar het kleine jongetje dat Rebekka al eerder had opgemerkt.

„Je broertje eet ook mee," opperde Rebekka meteen. Ze vermoedde, dat ze geen eten bij zich hadden. „Kom, deel met ons mee."

Het vermoeide gezichtje van de kleine jongen klaarde op bij het zien van dat royale lunchpakket. Hoe hongerig ze ook was, Rebekka at nu minder dan ze had gewild en schoof hem een extra portie toe.

Nadat het meisje met haar broertje weer aan het aren lezen was geslagen, vroeg Rebekka aan haar moeder: „Als ik dit seizoen iedere dag hard doorwerk, mag ik dan van hetgeen ik heb opgelezen medelen aan anderen, die gebrek hebben?"

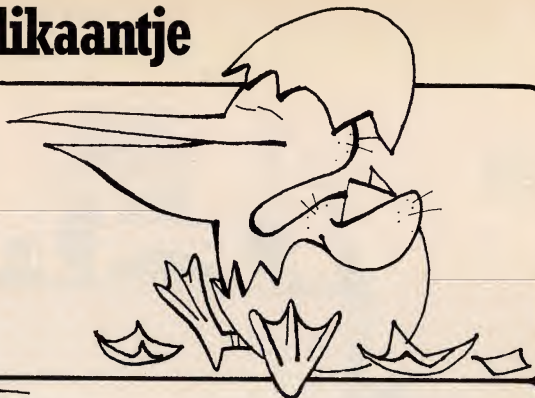
Er schitterden tranen in de ogen van haar moeder, die haar armen om Rebekka heen sloeg en zei: „Kindlief, wat ben ik trots op jou. Wat heb jij vlug geleerd wat naastenliefde is."

„Dat had ik al lang geleerd moeten hebben," antwoordde Rebekka, „In u had ik immers een goed voorbeeld voor ogen?"



# Het jonge pelikaantje

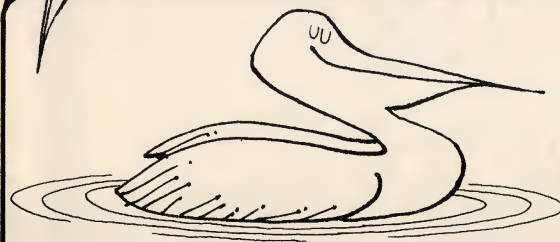
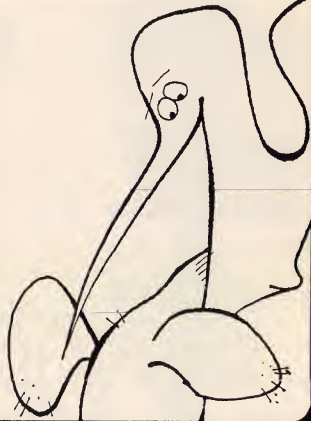
Toen het jonge pelikaantje uit zijn ei kwam kruipen, was zijn moeder er niet bij. Ze had haar ene ei altijd zorgvuldig bewaakt, maar nu was ze net even weg om te vissen. Het jonge pelikaantje was evenals alle andere pelikanen blind geboren, dus hij wist niet dat hij alleen was en dat zijn lijfje nog niet met veren was bedekt, maar hij wist wel dat hij erge honger had.



Nu staan pelikaanmoeders altijd klaar om kleintjes te verzorgen, of het nu haar eigen kindertjes zijn of die van een andere moeder. Er kwam dus al gauw een moeder-pelikaan langs, die het jonge pelikaantje een heel raar soepje te drinken gaf.

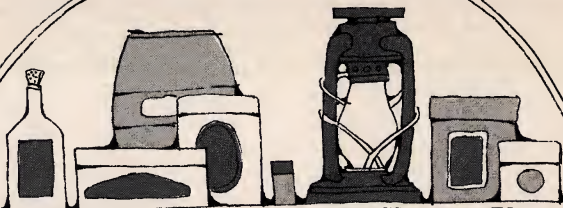


Pelikanen zijn grote vissers. Ze duiken recht naar beneden in het water, bijna zonder dat er zich rimpels vormen. Met hun wel 30 cm lange snavels vangen ze grote vissen. Ze vangen ook wel eens kleine visjes, door de onderaan hun ondersnavel zittende zak, die 4 liter kan bevatten, krachtig door het water te trekken. Als de visjes worden opgeslokt, gaan ze naar de krop van de pelikaan, zijn eerste maag. Als het jonge pelikaantje dan voedsel nodig heeft, komt het gedeeltelijk verteerde voedsel weer uit de krop van de grote vogel omhoog. Dan steekt het jong zijn kopje in de zak en eet zoveel hij lust. Zo werd ons jonge pelikaantje door heel wat verschillende moeders gevoed voordat het wat ouder was geworden en zelf voor zijn eten kon zorgen.



Toen het jonge pelikaantje acht weken oud was, kon het zien en begon het ook al veertjes te krijgen. Als een kurk dreef hij op het water en met zijn sterke, van zwemvliezen voorziene poten kon hij zwemmen. Nu werd het tijd voor hem om zelf te leren vliegen en vissen. Het was tijd dat hij zijn eigen eten ging vangen en zijn snavel uit andermans zakken hield.

DOOR HELEN HINCKLEY JONES  
Geïllustreerd door Tom Pratt



7  
•

9     5  
•     •  
8     6     • 3  
11 •     12 • \* 10     4 • • 2

20  
•

22     18  
•     •  
24 •     21     19     • 16  
25 • • 23     17 • • 15

De bouw van welk belangrijk ge-  
bouw duurde 40 jaar?  
Antw.: De tempel te Salt Lake  
City.



# Pioniersraadsels

13 •

## Kleur-stippeltje-puzzel

Kleur en noem de naam van dit  
harige dier, dat door het westen  
van Amerika heeft gezworven.

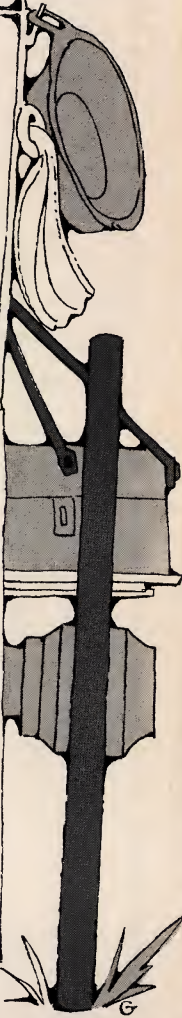
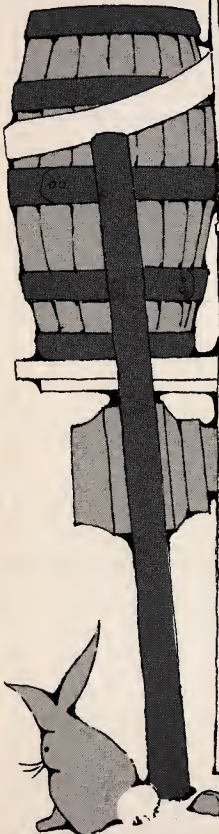
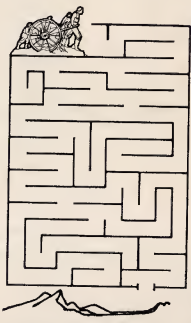
Antw.: De bison.



• 14

## Handkarrendoolhof

Kun je de weg naar de Salt Lake  
Vallei vinden?



(vervolg van bladzijde 12)

raadgever van de OOV-president van onze zending en moest van de ene gemeente naar de andere reizen. Bij de uitvoering van deze taken gebruikte ik ook de fiets. Onze districtsvergaderingen begonnen meestal om 6 uur 's morgens, dus moest ik wel heel erg vroeg de deur uit.

„Toen de dag aanbrak, waarop wij uiterlijk ons geld voor de tempelreis moesten afdragen, zei mijn vijftiגר dochtertje: „Pappa, laat mij nu zelf mijn geld eens tellen.” Ze telde het na en zei: „Ziezo, ik ben er. Ik heb geld genoeg om naar de tempel te gaan.” De twee oudste jongens zeiden dat ze ongeveer een bedrag ter grootte van f 845,— bezaten. De kleinste had in twee jaar tijds f 230,— opgespaard. Zelf had ik voor mijn gezin bijna f 4.700,— kunnen sparen.

„Door ons opofferingen te getroosten hebben wij toen ons hele gezin mee naar Nieuw-Zeeland kunnen nemen om er in de tempel aan elkaar verzorgeld te worden. We moesten er wel iets extra's voor doen om ons doel te bereiken, maar het was voor ons een grote zegen.”

## De aan het woord van wijsheid verbonden zegen

Bij het binnenvaren van de haven van Takaroa, een eiland dat drie dagreizen van Tahiti verwijderd ligt, bemerkten president Ernest C. Rossiter en zijn vrouw bekommerd op hoe slap de vergeelde bladerkronen van de kokospalmen op het eiland neerhingen. De volgende morgen ontdekten ze dat ook de eilandbewoners hier ernstig bezorgd over waren. Tijdens een plechtige bijeenkomst in het dorpshuis legden ze president Rossiter hun problemen voor. Hem met zijn inheemse naam aansprekend, betoogde het dorpsbestuur met grote waardigheid: „Broeder Ereneta, sedert vele, vele maanden zij wij nu al druk bezig om geld bijeen te krijgen voor de afbetaling van onze schulden aan de blanke handelaren, maar de Heer is ons al die tijd niet welgezind geweest en heeft ons zijn gunstbewijzen onthouden. Er rust blijkbaar een vloek op onze kokospalmen: De bomen zijn door een ziekte aangetast, de bladerkronen zijn verdord en de noten vallen ter aarde voordat ze rijp zijn. De handelaren dreigen onze plantages verbeurd te verklaren, als wij ze niet betalen wat wij hun verschuldigd zijn. Elk jaar gaan wij er in het seizoen op uit om parels te vissen, maar als wij daarvan terugkeren, staan wij bij de handelaars telkens nog dieper in de schuld dan daarvoor. Zoals u ziet, hebben wij uw hulp bitter hard nodig, anders gaan al onze bezittingen verloren.”

President Rossiter was diep bedroefd dit te vernemen. Hij vroeg of men hem drie dagen de tijd wilde geven om biddend en vastend na te denken over de kwestie van de schuldenlast, waaronder de inheemse bevolking gebukt ging. Zijn onderzoekingen leidden hem tot de ontstellende conclusie, dat de mensen daar het woord van wijsheid niet hielden en evenmin hun tienden en vastengaven betaalden; ze deden hun priesterschap geen eer aan.

Op de middag van zijn laatste vastendag riep president Rossiter een vergadering van alle heiligen bijeen en daar, in het kerkje van dat eiland, kwam de kracht des Heren over hem. In zeer krachtdadige bewoordingen onthulde hij zijn bevindingen en riep de mensen tot bekering. Hij zei tot hen dat de Heer, als zij zich voor Hem wilden veranderen en al zijn geboden onderhouden, hen zou zegenen en hun plantages zou herstellen, zodat het gewas weer groen en gezond zou worden en overvloedig vrucht zou dragen.

Vervolgens onthulde president Rossiter het plan dat hij had uitgedacht om de mensen te helpen hun schulden af te lossen. Hij keerde terug naar Tahiti, waar hij met veel overredingskracht kans zag een schip te huren met voedselvoorraden en verdere benodigdheden, die de bevolking van het eiland gedurende het parelvisseizoen konden gebruiken. Hij bracht dit vaartuig naar Takaroa, waar de inboorlingen met hun vee en verdere bezittingen aan boord van het schip gingen en ermee naar de parelvissergroepen bij een ander eiland voeren.

Daar bouwden de mensen onder toezicht van president Rossiter hun woningen, stelden strenge hygiënische gewoonten in en begonnen volijverig aan hun zware en langdurige arbeid in de parelvisserij. De mensen waren nu oitervroeger, ze werkten harder en maakten meer uren dan ooit tevoren. Aan het eind van dat seizoen hadden de duikers dan ook 75 % meer schelpen opgevist dan alle andere groepen parelvisserij op dat eiland. Enkele handelaren waren echter afgunstig op hun eendracht en hun geslaagde vangst. Ze verenigden zich daarom in een samenzwering, die erop uit was de prijs van pareloesters laag te houden. Deze handelaren boden president Rossiter en zijn volgelingen f 0,50 per pond, terwijl zij andere groepen vissers f 0,75 betaalden.

President Rossiter bleef echter voet bij stuk houden. Hij weigerde beslist de schelpen tegen die prijs te verkopen en maakte bekend dat ze de schelpen nog wel een jaar konden opslaan tot de prijs werd verhoogd. Die opslag was echter niet nodig, daar de grootste handelaar zich liet vermurwen en overeenkwam niet alleen f 1,— per pond te betalen, maar tevens de inboorlingen kosteloos naar huis terug te brengen en al hun vervoerskosten te vergoeden. Dat seizoen werd er door de verkoop van de pareloesters meer dan f 180.000,— opgebracht en tijdens de volgende twee seizoenen werd dezelfde methode toegepast. Na afloop van die periode was de inheemse bevolking volkomen uit de schuld geraakt. Bovendien hadden ze hun tienden en verdere bijdragen betaald en de avondmaalsvergaderingen bijgewoond.

Toen ze aan het einde van het eerste seizoen het eiland naderden waar zij thuishoorden, keken de mannen allemaal verlangend uit naar de kusten van hun geliefde vaderland. Toen ze het eiland dicht genoeg waren genaderd om de plantages duidelijk te kunnen zien, vulden tranen van dankbaarheid de ogen van alle trouwe inlandse heiligen. Daar prijkten de kronen van de kokospalmen in de heldere morgenzon en al het bleke, zielijke groen was veranderd in een glanzende, diep-groene tint, terwijl iedere

boom een rijkere overvloed van noten droeg dan ooit te voren.

In drie jaren waren hun schulden dus afgelost, hun plan- tages gered en vrijgekocht. Voor deze rijke zegeningen waren de heiligen de Here dan ook ootmoedig dankbaar. Zo werd het woord des Heren aan hen vervuld, dat zegt: „Ik, de Here, ben gebonden, wanneer gij doet, wat Ik zeg.” (LV 82:10.)

*Broeder R. Lanier Britsch, adjunct-docent in de geschiede- nis en kennis van Azië aan de Brigham Young Universiteit, doet tevens dienst als tweede raadgever van het ringpres- identschap van de Orem Utah Sharon Stake. Zijn echtge- note, JoAnn Murphy Britsch is werkzaam als eerste raad- gefeester in het basis-jeugdwerk presidentschap in de 31ste wijk van Orem in Utah. Het echtpaar heeft vijf kinderen.*

## „Verlaat dit dorp, of je gaat er aan!”

DOOR JOHN LEWIS LUND

Waarom eert een zoon zijn vader? Vraag dat maar eens aan Sekeli Sale Manu, op één na de jongste telg uit een gezin met elf kinderen, die altijd met een hartroerende verering over zijn vader Sale spreekt. Hij kan u zeggen waarom.

Toen Sekeli tien jaar was, werd zijn vader met zijn gezin tot het zendingswerk geroepen in een plaats, die Satu- palitea heette, ook bekend onder de naam Mosula, in West- Samoa. In dat dorp moest hij een kerkelijke gemeente stichten. De mormonen werden daar destijds gehaat en vervolgd. Eens werd de familie Manu, toen ze op zieken- bezoek gingen, door een woedende menigte aangevallen, die onder leiding van de plaatselijke predikant stond. Sekeli weet nog goed hoe hij toen met zijn broertjes en zusjes op de grond werd gegooid, terwijl de aanvoerder van de bende Sale tegen een boom duwde en, hem een wapen op de keel zette met de woorden: „Waarom ont- steel jij mij m'n schapen?”

„Omdat u dit volk misleidt en de waarheid niet kent,” antwoordde Sale Manu. Toen hij en zijn gezin met de dood werd bedreigd als zij hun geloof niet verloochenden, gaf Sale Manu ten antwoord: „Ik zal nooit ontkennen dat Jo- seph Smith een profeet van God is.” Het dreigement werd weliswaar niet uitgevoerd, maar men bleef hen molesteren, totdat er een briefje van het dorpshef werd bezorgd, dat luidde: „Verlaat dit dorp, of je gaat er aan.”

In twee etmalen achtereen roeide Sale Manu in zijn vlerk- prauw naar de woning van president John Adams om hem te vragen wat hij doen moest. Deze raadde Sale aan om veel te bidden en verzekerde hem dat de Heer zijn gebeden zou verhoren. Weer bracht hij twee etmalen op het water door, waarbij hij op die terugreis naar huis voortdurend vurig om leiding bad. Weer thuisgekomen, verzamelde hij zijn verschrikte gezinsleden om zich heen en zei: „Het is Gods wil dat wij hier op dit eiland en in dit dorp op onze

post blijven en zo nodig met ons eigen bloed ons getui- genis bezegelen dat wij weten, dat Joseph Smith een pro- feet van God was.”

Op 24 december 1945 werden hun tuinen verwoest, hun bomen geveeld en hun ananasplanten ontworteld. Het dorpshef had gezegd dat ze de volgende ochtend ver- trokken moesten zijn, anders zouden ze levend worden verbrand.

Op die ochtend, de morgen van de eerste kerstdag, kon men het gezin Manu in gebed neerknielend aantreffen, in hun mooiste kleren gestoken. Er waren voor de jongens niet genoeg witte overhemden, dus Sekeli droeg er geen. Toen een bende hun huis inderdaad in brand stak, trok het gezin zich in het afzonderlijke bakhuis terug, maar ook dit werd in brand gestoken.

Er werd een reusachtig vreugdevuur aangelegd op last van het dorpshef en vervolgens werd het gezin Manu nog een laatste kans gegeven het dorp te verlaten. Sale Manu bleef echter standvastig: „Ik ben hier omdat mijn kerk de ware is en ik zal nooit mijn getuigenis verloochenen. Ik ben bereid te sterven ter bezegeling van mijn ge- tuigenis dat ik weet dat de mormoonse kerk de ware kerk van God is.”

Door de geweldige vuurzee werd iedereen gedwongen ach- teruit te gaan en op een veilige afstand te blijven staan. Het opperhef zei: „Sale Manu, ik heb u de kans gegeven om uzelf en uw gezin het leven te redden. Wat zegt u daarop?” Sale Manu antwoordde: „Wij zijn bereid te ster- ven! Waar wacht u op?”

Het dorpshef verbleekte. „Nu weet ik dat u een man Gods bent, en zo iets verschrikkelijks kan ik niet doen,” zei hij zwakjes. De dorpelingen dropen af. Het reusachtige vreugdevuur doofde. Die avond kwam de politie en arres- teerde het dorpshef, de predikant en nog zo'n veertig anderen. In een overvolle rechtszaal was de rechter later vastbesloten de vervolgens ten voorbeeld te stellen, zodat hij tegen Sale Manu zei: „Wat u ook een rechtvaardige straf voor deze mannen acht, al zijn het jaren gevangenis- straf, ik zal het u toestaan. Er moet vrijheid van godsdienst op deze eilanden heersen.”

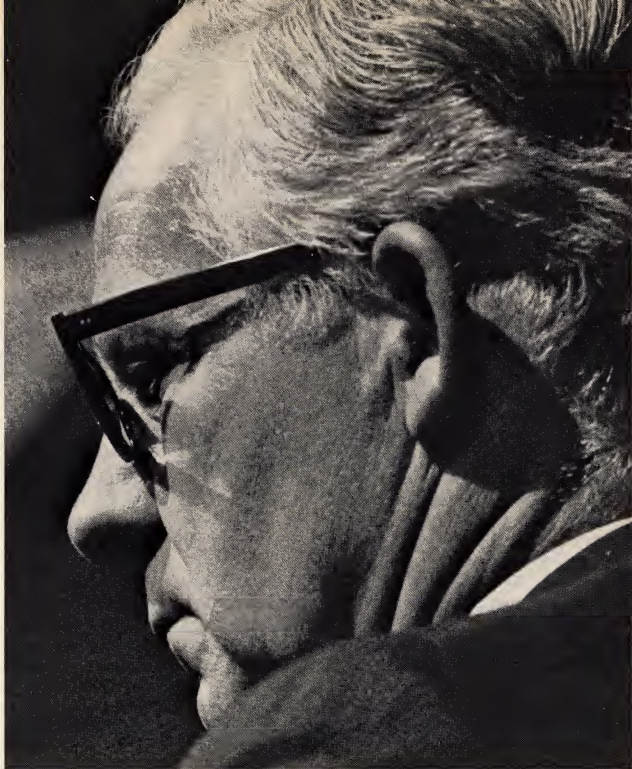
Sale Manu antwoordde echter: „Ik vergeef het hun. Laat ze maar naar huis en naar hun eigen gezin gaan, mits zij inzien en op voorwaarde dat ze de heiligen voortaan met rust laten.”

Toen bepaalde de rechter: „Van nu af aan mogen de hei- ligen der laatste dagen overal op dit eiland prediken, en als ze genoeg mensen hebben om een kerk te bouwen, mogen ze dat beslist doen ook.”

*Dr John Lewis Lund staat aan het hoofd van de kerkelijke onderwijsinstellingen in het gebied van de ring Olympia (Washington). Hij doet ook dienst als bisschop van de derde wijk van Olympia. Voordat hij deze roeping aan- vaarde, is broeder Lund zendingspresident in een Sa- moaanse ring geweest, in welke functie Sekeli Sale Manu als zijn eerste raadgever heeft dienst gedaan.*

# Over geld gesproken...

DOOR MARVIN J. ASHTON  
van de Raad der Twaalfen



(Uit een op 5 april 1975 gehouden toespraak tijdens een in het teken van de Welzijnszorg staande vergadering)

Als wij in de hedendaagse wereld een rijk en bevredigend leven willen leiden, is het van het hoogste belang dat wij behoorlijk met geld kunnen omgaan. Ik ben van mening dat wij allen met behulp van de volgende richtlijnen persoonlijk en in gezinsverband tot een beter financieel beleid kunnen komen.

1. *Leer uw kinderen al vroeg hoe belangrijk werken en geld verdienen is.* „In het zweet uws aanschijns zult gij brood eten” (Gen. 3:19) is geen verouderd gebod. Het is een raadgeving van fundamentele betekenis voor ons persoonlijk welzijn.

Een van de grootste diensten die ouders hun kinderen kunnen bewijzen is ze te leren werken. Er is in de loop der jaren al veel gezegd over kinderopvoeding en het toekennen van zakgeld of maandelijkse toelagen. De meningen en aanbevelingen op dat gebied lopen ten zeerste uiteen. Ik geloof dat het goed is kinderen hun benodigde geld zelf te laten verdienen door het verlenen van diensten en het vervullen van voor hen geschikte taken in huis, tuin en

2. *Leer uw kinderen zelf beslissen hoe ze hun geld besteden.* Breng ze in een voor het kind begrijpelijke redenering bij hoe ze dit het beste kunnen doen. Als een ouder tegen een kind zegt: „Je moet sparen,” is dat voor zo'n kind een zinloze uitspraak. Het wordt pas begrijpelijk als je tegen je zoon of dochter zegt: „Je moet sparen voor een zending, een fiets, een nieuwe jurk of voor je uitzet.”

3. *Leer uw gezinsleden elk hun steentje bij te dragen tot het welzijn van het hele gezin.* Moedig de vorming van spaarfondsen aan waar de kinderen begrip voor kunnen opbrengen en die bijdragen tot verwezenlijking van een gemeenschappelijk doel. Er zijn gezinnen die een geweldig opbouwende beleving van financiële en geestelijke aard mislopen doordat ze verzuimen met elkaar te beraadslagen, bij voorkeur tijdens de gezinsavond, waarbij iedereen zijn aandeel afdraagt in een maandelijkse toelage die is bestemd voor een zoon of een dochter, een broer of een zuster die op zending is. Als iedereen bij dit maandelijks gebeuren wordt betrokken, wordt het gezinslid aan wie

men deze dienst bewijst echt „onze zending”, waarop alle gezinsleden even trots kunnen zijn.

4. *Leer al uw huisgenoten dat het stipt voldoen aan alle financiële verplichtingen tot iemands eerlijkheid en betrouwbaarheid behoort.* Door het betalen van onze tienden aan Hem die niet iedere maand onze boeken komt controleren leren wij ook eerlijker te zijn tegenover hen die ons in letterlijk opzicht nader staan.

5. *Leer uw geld beheren voordat het u gaat beheersen.* Een toekomstige bruid zou er verstandig aan doen zich eerst eens af te vragen: „Kan mijn verloofde goed met geld omgaan? Weet hij hoe hij uit de schuld moet blijven?” Dit zijn veel belangrijker vragen dan: „Kan hij een heleboel geld verdienen?” Ieder verloofd of getrouwd paar moet zijn standpunt en verhouding ten opzichte van geldkwesties voortdurend herzien, daar men tenslotte op elk gebied en tot in eeuwigheid elkaars deelgenoten dient te zijn en op elkaar is aangewezen.

6. *Leer uzelf in financiële aangelegenheden beheersen en de nodige zelfbeperking opleggen. Een dergelijke gedragslijn kan van meer belang zijn dan het volgen van een cursus boekhouden. Echtparen geven pas blijk van ware volwassenheid als ze hun echtgenoten en hun gezinnen belangrijker achten dan hun eigen onbekookte aandrang om geld uit te geven.*

De kunst om goed met geld te leren omgaan moet men zich bij voortdurend eigen maken in de geest van liefdevolle samenwerking. Ik ben geneigd om tegen een man, die beweert dat zijn vrouw heel slecht met geld kan omgaan, te zeggen: „Kijk eens in de spiegel, dan zie je de slechtste leraar in de economie ter wereld.”

7. *Werk met een begroting.* Vermijd rentebetaling, behalve als het om de aankoop van een eigen huis, het bekostigen van een studie en andere onmisbare investeringen gaat. Koop zo mogelijk niets op krediet of op afbetaling en wees voorzichtig met het gebruik van girobetaalkaarten e.d. Ze zijn voornamelijk voor het gemak bedoeld en mogen niet onachtzaam of roekeloos worden gebruikt. Koop tweedehandsartikelen zolang u nog niet voldoende geld hebt gespaard om nieuwe kwaliteitsproducten te kopen. Spaar een vast percentage van uw inkomen op voor beleggingen. Leer wat gehoorzaamheid wil zeggen door steeds uw kerkelijke bijdragen te betalen en prompt aan uw financiële verplichtingen te voldoen.

Knoop u deze raadgevingen alstublieft goed in uw oor, en als ze u soms een onbehaaglijk gevoel geven, dan is dat mijn opzettelijke bedoeling, want heiligen der laatste dagen die zich niets van hun schuldeisers aantrekken of ze ontlopen, hebben er alle recht op zich innerlijk gefrustreerd te voelen. Door hun eigen gedrag verdienen ze niet beter, want ze leven niet zoals het heiligen bestaan!

8. *Blijf doorlopend naar ontwikkeling streven.* Volg zoveel mogelijk volledig dagonderwijs voor het verkrijgen van de nodige algemene ontwikkeling. Schoolgeld is altijd goed aan u besteed. Maak voor uw verdere zelfontwikkeling gebruik van avondschoolen en schriftelijke cursussen waar de gelegenheid daartoe zich voordoet. Tracht een bepaalde vakkennis of vaardigheid te verkrijgen die u te pas kan ko-

men om langdurige werkloosheidsperiodes te vermijden. In deze tijd van grote werkloosheid over de gehele wereld kunnen wij ons, als wij onze betrekking verliezen, niet permitteren bij de pakken te blijven neerzitten in afwachting van „een baan die ons ligt”, als er tijdelijk andere passende, althans eerzame arbeid beschikbaar komt.

9. *Streef naar het verkrijgen van een eigen huis.* Dit kan als een geldbelegging worden aangemerkt en niet als een uitgave of een post op uw onkostenrekening. Koop een huis dat aan uw inkomen is aangepast, zodat het uw draagkracht niet te boven gaat. Breng voortdurend verbeteringen aan, zolang u dat huis zelf bewoont. Als u het dan later wilt verkopen, kunt u de winst die u op de oorspronkelijke koopsom hebt gemaakt gebruiken om een betere woning aan te schaffen.

10. *Laat u behoorlijk verzekeren.* Het is het grootste belang om uzelf en uw gezin voldoende tegen ziektekosten te verzekeren en een goede levensverzekering te sluiten.

11. *Probeer een inzicht te verkrijgen in de bestaande inflatie en daar het hoofd aan te bieden.* Leer de werkelijke waarde van het geld kennen. Ook al verdienen de mensen tegenwoordig meer geld, dat geld is ook minder waard. De meeste loontrekkenden hebben op het ogenblik dan ook minder koopkracht dan bijvoorbeeld in 1973. Tot op zekere hoogte zullen we waarschijnlijk nog lang met het verschijnsel van de geldontwaarding te kampen hebben.

12. *Voor zover de wet dit toestaat, dient u een behoorlijk aan uw behoeften aangepaste voedselvoorraad aan te leggen, desnoods in samenwerking met andere gezinnen.* Sla uw noodzakelijke „ijzeren” levensmiddelenvoorraden ordelijk en systematisch op. Steek u hiervoor niet in de schulden. Hoed u voor onverstandige hamsterpraktijken. De hier opgesomde punten en wenken zijn niet als allesomvattende voorschriften bedoeld. Het is veeleer te hopen dat wij hiermee hebben aangegeven wat door ons in ernstige overweging moet worden genomen. Wij moeten inzicht krijgen in en op de hoogte zijn van deze voornaamste richtlijnen voor een verstandig financieel beleid. Moge God ons doen inzien dat het beheren van ons geld een gewichtig bestanddeel is in de gepaste zorg voor ons persoonlijk welzijn. Wij moeten er voortdurend op uit zijn binnen de perken van de ons ter beschikking staande geldmiddelen te leren leven. Wij dienen er onophoudelijk naar te streven onszelf vrij van financiële moeilijkheden te houden.

In het leven van heiligen der laatste dagen moet geld worden aangewend als een middel tot verwerving van een eeuwigdurend geluk. Door zorgeloos en zelfzuchtig gebruik hiervan vervallen wij in financieel opzicht tot slavernij. Wij mogen ons niet veroorloven te verzuimen onszelf en al onze gezinsleden in ons financieel beleid te betrekken. God zal in deze zaken „de vensteren des hemels” voor ons openen (Mal. 3:10), als wij maar dicht bij Hem blijven leven en zijn geboden onderhouden. Ik geef u mijn getuigenis dat deze dingen waar zijn, in de naam van Jezus Christus. Amen.

# Gebiedsconferenties op de Stille Zuidzee-eilanden

Zestien dagen lang is het leven van de leden van de kerk op de eilanden van de Stille Zuidzee verrijkt toen zij President Spencer W. Kimball en andere algemene autoriteiten ontmoetten op conferenties van Samoa, Nieuw Zeeland, Fiji, Tonga, Tahiti en Australië — Melbourne, Sydney of Brisbane.

President Kimball werd vergezeld door president N. Eldon Tanner, eerste raadgever van het Eerste Presidium; de broeders Bruce R. McConkie en David B. Haight van de Raad van Twaalven; Marion D. Hanks, William H. Bennett, Robert L. Simpson en Robert D. Hales, assistenten van de Raad van Twaalven; bisschop Victor L. Brown, presiderende bisschop van de kerk; en broeder Loren C. Dunn van de Eerste Raad van zeventig.

De eerste conferentiezitting begon op Pago Pago, Amerikaans Samoa, op zondag, 15 februari. Meer dan 1.000 leden verzamelden zich in een bijzondere bijeenkomst voor hen die de bijeenkomsten in Pesega, te Upolu op Westelijk Samoa niet konden bijwonen.

De conferenties op Westelijk Samoa begonnen de volgende dag. De heiligen daar hadden gevast en om mooi weer gebeden en zij werden beloofd toen na een week van wind en hevige regen de lucht op de dag van de conferentie begon op te klaren.

Toen president Kimball en zijn gezelschap in Pesega aankwamen, werden zij verwelkomd door de gouverneur

van de staat Westelijk Samoa, de eerste minister en lokale leiders van de voornaamste kerken in Samoa. Ter ere van president Kimball werd er een koninklijke kavaceremonie gehouden



voor een publiek van meer dan 5.000 mensen, leden zowel als niet-leden. (Kava: een drank die gemaakt wordt door de droge wortels van de Kavaplant met water te vermengen. In de koninklijke kavaceremonie wordt de hoogwaardigheidsbekleder een schaal met kava, een groene kavawortel, een mat, en giften zoals een geroosterde pit, aangeboden.)

Tijdens de verschillende bijeenkomsten drukten de algemene autoriteiten hun blijdschap erover uit dat meer dan 80 procent van de 130 zendelingen van Samoa, Samoanen zijn. President Kimball legde de nadruk op het belang van genealogie en zendingswerk als noodzakelijke voorbereidingen voor het bouwen van een plaatselijke tempel. Hij herhaalde ook de verklaring van Joseph F. Smith dat de Polynesiërs afstammelingen zijn van de Nefiet Hagoth. Hij stimuleerde iedere zending een belangrijke rol te spelen in de vergadering van Israël.

Later sprak president Kimball zijn waardering uit voor het hoge percentage (70 procent) tempelhuwelijken dat onder de Samoanen plaats vindt, maar hij legde er de nadruk op dat er nog veel werk gedaan moet worden. „Er moet in elke fase van de kerk van Samoa een geestelijke opleving komen na deze conferentie, anders zullen wij denken dat wij hier voor niets zijn geweest”, zei hij.

Van Samoa reisden de profet en andere algemene autoriteiten naar Auck-



land in Nieuw Zeeland. President Kimball was daar de gast op een lunchpartijtje dat door de eerste minister van Nieuw Zeeland werd bijgewoond. De groep reisde toen naar Hamilton, een andere conferentieplaats.

Terwijl president en zuster Kimball rustten vanwege een lichte virusinfectie, woonden president Tanner en de anderen een traditionele Maori-welkomstceremonie bij. Bij een traditionele plechtigheid legde een Maori-krijger een edelsteen neer voor de voeten van president Tanner. Daarna volgde het welkomsteest.

Die avond voerden 3.000 leden een programma op waarin de Maori-Polynesische cultuur werd uitgedragen. De zaterdag en zondag daarop volgden de vastgestelde bijeenkomsten.

Ofschoon Nieuw Zeeland de natste zomer in zes en veertig jaar had gehad, was het weer tijdens de conferentie zonnig. Dat was een zegen, want de algemene bijeenkomsten werden in de open lucht gehouden in het ovaal gevormde stadion van de kerkelijke instelling voor hoger onderwijs. Er waren ongeveer 16.000 aanwezigen.

De volgende plaats in het drukke conferentieprogramma was Suva op Fiji, waar achthonderd leden de conferentie bezochten. Sommigen kwamen van zulke verafgelegen plaatsen als Nieuw

Caledonië, een reis van bij na 1200 kilometer over land en zee.

Op maandag, 23 februari, woonden de broeders binnen zes uur een persconferentie, een receptie, een cultureel programma en een algemene bijeenkomst bij. Daarna rustten zij gedurende de nacht voordat zij de volgende dag naar Tonga vlogen.

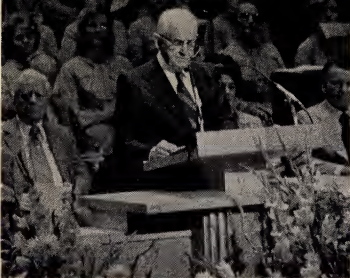
Ofschoon de tijd die de broeders op Fiji doorbrachten kort lijkt, zal de geest van de conferentie de heiligen daar lang bijblijven.

Een van hen vatte de gevoelens van velen in het kort samen toen hij zei: „Dit heeft mijn getuigenis versterkt. Nu weet ik dat ik meer zal moeten doen voor de Here door het evangelie na te leven zoals het behoort.”

Zoals overall, werden de broeders in Tonga enthousiast door de leden ontvangen. Zij werden op het vliegveld begroet door een muziekband en meer dan 200 dansers en danseressen. In het zendingshuis vond de traditionele presentatie van de kava en een groot varken plaats.

President Kimball, president Tanner, broeders Simpson en Kennedy gingen ook op audiëntie bij zijne koninklijke hoogheid prins Tataehi Tu'ipelehake, premier en prins-regent. (Koning Taufa'ahau Tupou IV en andere leden van zijn gezin verbleven op dat moment in het buitenland.)





Later op de dag waren president Kimball en andere conferentiebezoekers te gast op een groot feest in Tongastijl waarbij 180 geroosterde jonge varkens op tafel kwamen. Toen begon het culturele programma, waarin 1000 dansers en danseressen optraden. Hoewel er de vorige dag 30 centimeter regen was gevallen en het sportveld waar zij optraden erg modderig was, toonden de dansers en danseressen enthousiasme.



Tijdens de conferentie hoorden de heiligen op Tonga vele inspirerende boodschappen van de algemene autoriteiten en lokale priesterschapsleiders. President Kimball drong er bij de Tonganen op aan in Tonga te blijven en Zion daar tot bloei te brengen. „Tonga is Zion”, zei hij. President Kimball drukte ook zijn waardering uit voor het aantal zendelingen dat de heiligen van Tonga hadden voortgebracht en moedigde hen aan zich nog meer inspanningen te getroosten.



Van Tonga begaf het gezelschap zich naar Australië, waar conferenties in Sydney, Brisbane en Melbourne werden gehouden. In Sydney werden bijeenkomsten gehouden in het prachtige Opera House, niet ver van de plaats waar in 1851 de eerste mormoonse zendelingen in Australië landden.



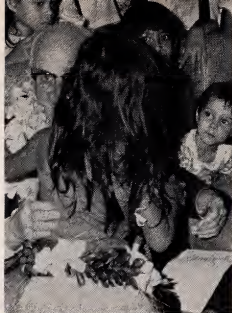
Het eerste uur van de zondagochtend-

bijeenkomst in Sydney werd via tien televisiestations naar alle staten van Australië uitgezonden. President Kimball sprak over de eigenschappen van een profeet: „Om een profeet van de Here te zijn, hoeft men niet alles voor iedereen te zijn. Hij hoeft niet jeugdig en sportief, een industrialist, een financier te zijn . . . De Here kan zijn goddelijke boodschappen via zwakke mensen die sterk zijn gemaakt, bekend maken. Hij gaf Mozes een sterke, in plaats van zijn zachte bedeesde stem en de jonge Enoch macht die de mensen in zijn bijzijn deed beven, want Enoch wandelde met God . . .

Wat de wereld nodig heeft is een profeet, een leider die het voorbeeld geeft, rein, vol van geloof, op God gelijkend in zijn handelwijze, met een onbevleekd naam, een geliefde echtgenoot, een ware vader.”

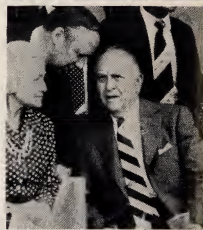
Ter voorbereiding van de zondagochtend uitzending deden de leden en zendelingen meer dan 100.000 uitnodigingen aan vrienden en burens om naar de televisieuitzending te kijken. En na de uitzending schreven honderden mensen erover. Iemand schreef: „Dit was een van mijn mooiste ervaringen”. Een ander schreef: „Mijn hart is vervuld van liefde voor God en mijn naasten nadat ik uw inspirerende uitzending heb gezien.”





Tijdens de zondagochtendbijeenkomst kwam er een oude vrouw de zaal binnen waar de conferentie werd gere-layeed voor degenen die geen plaats in het operagebouw konden vinden. Ze vroeg of ze kon blijven en een zaalwachter begeleidde haar naar een plaats. Na de bijeenkomst zei ze tegen de zaalwachter: „Jongeman, ik heb hier 81 jaar naar gezocht.” Toen vroeg ze om een adres van een kerkgebouw in de omgeving waar zij woonde.

De laatste plaats die werd bezocht was Tahiti, waar op maandag 1 en dinsdag 2 maart bijeenkomsten werden gehouden. Hier kwamen de broeders die in Australië een andere route hadden gevolgd, weer bij elkaar. Als overal op de





conferenties het geval was geweest, drukten de leden voortdurend hun liefde voor president Kimball uit. Zij presenterden giften, dansten en zongen hun welkomstliederen.

Die liefde werd ook door de profeet getoond. In Tahiti herhaalde hij de woorden die hij overal gesproken had: „Wij houden van u.” En in die sfeer van liefde gaf hij de leden raad. „Het evangelie is van alle mensen”, zei president Kimball, „voor de inwoners van Tahiti zijn deze mooie eilanden Zion. De vergadering van de heiligen is er voor u en mij. Wij moeten ons inspannen om onze burens de echte waarden van het evangelie bekend te maken. Negeer deze belangrijke uitdaging niet.

God zegene u rijkelijk met Zijn Geest als u een kind opvoedt om gelijk zijn hemelse Vader te worden.”

De leden van Tahiti waren niet de enigen die de boodschap van de broeders hoorden. Op dinsdagmorgen hadden president Kimball en anderen de nieuwe bestuurder van Tahiti, Charles Schmitt, bezocht. Voor dinsdagmiddag had de heer Schmitt voorbereidingen getroffen zodat hij de laatste bijeenkomst kon bijwonen. Daar hoorde hij broeder McConkie zeggen: „Wij hebben de grootste boodschap aller tijden”, en daarna volgde in eenvoudigheid, maar krachtige woorden de verklaring van het herstel van het evangelie van Jezus Christus.

Aan het eind van de conferentie verklaarde president Kimball: „Wij menen deze dingen ernstig. Wat u hebt gehoord is belangrijk voor u. Breng ze van toepassing in uw leven. Het doet ons verdriet afscheid te moeten nemen.”

De broeders gingen staan terwijl in het afscheidslied de gevoelens van de heiligen van Tahiti tot uitdrukking werden gebracht. Het waren dezelfde gevoelens die zij tijdens alle bijeenkomsten hadden ervaren.

President Kimball wuifde naar de mensen. Hij keek naar de gezichten van de zangers die dicht bij hem stonden, zag hun lippen bewegen en hun ogen volchtig van tranen worden.

Hij baande zich een weg door de menigte om dicht bij de mensen te zijn die hij zo zeer lief had.



# MORMOONS DAGBOEK

## Die avond kwamen de sterren dichterbij

DOOR CORINA N. BASS (Argentinië)

Als kind bezat ik een rotsvast geloof in de Here Jezus. Voor mij bestond Hij even echt als mijn eigen vader en moeder. Kerstmis vond ik altijd een prachtig, sfeervol feest, waarvan de diepe betekenis mij niet ontging. In die tijd was de nachtelijke hemel vol glans en luister. Al op de eerste decemberdag begon ik naar de „kerstster” uit te zien. Vaak liep ik dan 's avonds buiten te wandelen met mijn speurende blikken gericht op de diep-blauwe zomerhemel van het zuidelijk halfrond. Hoe meer ik die afzocht, hoe dichter de sterren tot de aarde schenen te naderen. Dan vloeide mijn ziel over van liefde voor dat Kind, wiens geboorte mij met ontzag vervulde.

Op mijn veertiende jaar ging ik echter met wereldse hulpmiddelen op zoek naar God, piekerend over wat ik als tegenstrijdigheden in zijn wezen beschouwde. Ik las de boeken van Thomas Aquinas, Kant, Balmes, Hume, Augustinus, Nietzsche, Schopenhauer, van Descartes, die mees- ter van het rationalisme, en vele andere schrijvers.\*) Nadat ik bovendien was opgenomen in een vriendenkring van louter atheïsten, kwam ik tot de slotsom dat God een legende was, die de mensen zelf verzonnen hadden tot stilling van hun angsten in een geheimzinnige wereld vol verschrikkingen en verschijnselen, die hun beperkt verstand te boven gingen.



Voor mijn Godsbegrip stelde ik de natuurkunde in de plaats. Dat was voor mij het einde van alle wetenschap, waardoor op de duur alle raadselen voor de mens wel opgelost zouden worden. Toch bevredigde die theorie mij nog niet helemaal. In een gesprek met een vriend uit mijn kinderjaren zei ik hem dat ik op de meeste vragen omtrent de schepping een logisch antwoord had kunnen vinden, maar met één enkele kleinigheid wist ik geen raad, namelijk: Hoe was die eerste levensvonk ontstaan, en waardoor was die ontstoken?

Mijn vriend antwoordde daarop zachtzinnig: „Nu zie je pas hoe groot de Heer is! Jij weet duizend redenen te bedenken om zijn bestaan te ontkennen, maar Hij doet met één enkele kleinigheid je hele redenering teniet!” Dit gaf mij stof tot nadenken, maar toch verwierp ik zijn zachte wenk.

Zien hoorde ik op zekere dag van een andere vriend dat er in het Britse Instituut een „gespreksgroep” was gevormd, die onder leiding stond van „twee Amerikanen.” Uit nieuwsgierigheid ging ik erheen. Toen een van die leiders verklaarde dat alle wereldproblemen zouden worden opgelost als iedereen op de juiste wijze in God geloofde, begon ik te lachen. Die zendingelingen — want dat waren ze — moesten wel de meest naïeve en ongeletterde lui zijn die ik ooit was tegengekomen. Toch bleef ik hun lessen bijwonen om ze dwars te kunnen zitten.

Na enige tijd nodigden ze de deelnemers aan die studieklass voor om een feestavondje van de „OOV” bij te wonen, waar ik ook weer uit nieuwsgierigheid naar toe ging. Toch kwam ik wonderlijk verontrust weer thuis na dat feestje, waarop iedereen zich zonder sterke drank of sigaretten kostelijk had geamuseerd. Op de duur ging ik er vaker heen, en voor ik het wist ging ik helemaal op in hun plannen voor een kerstfeestviering. Ik schilderde voor alle gemeenteleden een afzonderlijke uitnodigingskaart, schreef een vers voor het kerstprogramma, ontwierp de kostuums en het decor voor het op te voeren kersttableau, zonder te kunnen zeggen wat me bezield. Mijn vriendinnen stonden perplex, mijn zuster was woedend en mijn moeder verbijsterd.

Vlak vóór de voorstelling besliste toen iemand opeens dat ik de rol moest spelen van Maria, de moeder van Jezus. Terwijl ik daar met een oude pop in mijn armen op dat volkomen huisbakken toneel stond, veel bescheidener dan ik het ooit gewend was geweest, trof iets mij zo diep in het hart als niets mij in al die jaren had getroffen. Op dat moment was ik er zeker van dat ik, als ik mijn hoofd omdraaide om uit het zelfgeschilderde „venster” te kijken, de echte kerstster boven de heuvels van Bethlehem zou zien staan. Ik durfde hierover met geen mens te spreken,

maar toen ik die avond uit de kapel kwam, stonden de sterren zó dichtbij, dat ik meende mijn hand er maar naar te hoeven uitsteken om ze aan te kunnen raken. Hoewel de lessen van de zendingen mij intellectueel niet bijzonder interesseerden, voelde ik mij toch ergens gedrongen ze te blijven volgen. Toen ik later het Boek van Mormon las, wist ik meteen dat het waar was. Twee jaar later werd mij in mijn patriarchale zegen o.a. gezegd: „uw Vader liet u een herinnering bewaren aan uw leven aan zijn zijde. . . zodat u zijn stem herkende, zodra u die weer hoort.” Daarmee waren al mijn vragen beantwoord, want toen wist ik dat God leeft, in al zijn macht en majesteit, en dat het zijn hand was geweest, de hand die volgens een kerklied\*) „het sterrenheir in al zijn schoonheid voortleidt,” waardoor een koppig mensenhart werd aangeraakt, daar op dat kleine podium in de kerkzaal van de gemeente Quilmes van de Oost-Argentijnse Zending in Buenos Aires. \*) Zie Eng. „Hymns” No. 54.

\*) St. Thomas Aquinas, Italiaans theoloog, (1225-1274); Immanuel Kant, Duits filosoof (1724-1804); Jaime Luciano Balines, Spaans filosoof (1810-1848); David Hume, Schots filosoof en geschiedsschrijver (1711-1776); St. Augustinus, vroeg-christelijk theoloog (354-430); Friedrich Wilhelm Nietzsche, Duits filosoof (1844-1900); Arthur Schopenhauer, Duits filosoof (1788-1860); René Descartes, Frans wiskundige en filosoof (1596-1650).

## Twee uur gaans van de kerk

DOOR SACHIKO HOTTA

(Eerste raadgeefster van de districts-Zustershulpvereniging in de eerste gemeente van de Nagoya-Zending, Japan)

Vóór ons huwelijk waren mijn man en ik overeengekomen dat de kerk in ons leven de hoofdzaak was en dat wij onze tijd en al onze talenten in dienst van de kerk zouden stellen. Dit bleek echter gemakkelijker gezegd, dan gedaan. Na ons trouwen moesten mijn man en ik onze intrek nemen in een flatwoning, die heel ver van de kerk was gelegen. Het kostte me wel anderhalf uur om per fiets naar het station te rijden, dan per trein naar de naburige stad en daarna per bus naar de kerk. Als ik dan de eerste trein miste en op de volgende moest wachten, kon die reis natuurlijk ook wel eens langer dan twee uur kosten. Hierdoor kon de gemeentepresident ons moeilijk een taak opdragen. Toen we drie maanden getrouwd waren, werd mijn man bovendien ernstig ziek en moest hij in het ziekenhuis worden opgenomen. Ik ging toen dus uit werken om in ons levensonderhoud te kunnen voorzien. Na mijn werk ging ik dan iedere dag mijn man in het ziekenhuis bezoeken. Op de terugweg probeerde ik ook nog wel eens langs de kerk te gaan, maar ik kwam gewoonweg tijd tekort.

„Het kostte me wel anderhalf uur om per fiets naar het station te rijden, dan per trein naar de naburige stad en daarna per bus naar de kerk.”

Dit verdroot mij, daar ik wist dat ik een roeping in de kerk zou kunnen vervullen, als wij er wat dichterbij woonden. In de omgeving van de kerk was de grond echter erg duur. Wij konden ons niet eens veroorloven in zo'n deftige

buurt iets te huren, laat staan er een huis te kopen. Ik wist dat het redelijkerwijs onmogelijk was, maar er staat immers geschreven, dat men altijd bidden moet, en niet verslappen? (Zie Luk. 18:1). Ik bad dan ook onophoudelijk om uitkomst. Ik wist niet hoe de Heer zo'n onmogelijk verzoek zou kunnen inwilligen, maar ik bleef er toch om bidden. Niet lang daarna besloot mijn oom, die maar 13 minuten lopen van de kerk af woonde, plotseling te gaan verhuizen, en hij bood ons zijn prachtige woning aan. Nu wist ik dat mijn gebed was verhoord. Wat waren we blij, omdat we nu eindelijk in de kerk zouden kunnen werken. Omstreeks diezelfde tijd werd mijn man uit het ziekenhuis ontslagen en wij konden onze vergaderingen dus gezamenlijk bijwonen.

Nadat wij verhuisd waren, werd door de kerk bekendgemaakt dat men voornemens was ook een kapel in Nagoya te gaan bouwen. Iedereen ging toen hard aan de slag om geld voor het bouwfonds te verdienen. Kort tevoren had mijn man besloten een eigen zaak te beginnen, een bakkerij. Weer zaten we heel krap in het geld, want we hadden al onze spaarcenten gebruikt om die zaak van de grond te krijgen en we leefden van mijn maandsalaris. Wij wisten niet hoe wij het bouwfonds zouden moeten steunen, vooral omdat ik nu zwanger was en niet zo lang meer aan het werk zou kunnen blijven. Hoewel de zaak van mijn man zich uitbreidde, hadden wij geen geld genoeg om van te leven, aan het bouwfonds mee te betalen en ons voor te bereiden op de komst van het kind dat wij verwachtten. Ik bleef net zo lang werken tot ik mijn jaarlijkse gratificatie had ontvangen. Die reserveerde ik voor de onkosten die we bij de geboorte van onze baby zouden krijgen. Dit was al het geld dat wij bezaten.

Op een avond werden wij opgebeld door de gemeentepresident, die zei dat hij nog maar een klein bedrag voor het bouwfonds tekort kwam en ons vroeg of wij daar misschien iets aan konden doen. Ons enige spaargeld was bestemd voor de aanstaande bevalling, en daar we verder niets bezaten, was dat ook al wat wij geven konden. Die avond hebben wij dat geld naar de gemeentepresident gebracht. Het was toereikend om de voor onze gemeente vastgestelde bijdrage in de bouwkosten van de nieuwe kapel rond te krijgen.

Wij hebben ons er verder niet om bekommerd, waar wij het geld vandaan moesten halen voor de onkosten bij de komst van ons kindje, want wij wisten dat de Heer wel voor ons zou zorgen. Natuurlijk heb ik er nog wel even over in gezeten, maar telkens wanneer ik hieraan dacht, had ik er toch weer vrede mee.

Een maand later trad mijn man in volledige kerkelijke dienst, doordat hij werd aangesteld als directeur van de kweekscholen en andere kerkelijke onderwijsinstellingen in de regio Nagoya. Wij hadden niet eens geweten dat er een dergelijke functie in de kerk bestond! Het salaris dat hij daarin ging verdienen was toereikend om straks bij de geboorte van ons kind alle ziekenhuiskosten te kunnen betalen. God zegt dat wij alles moeten doen wat wij kunnen en dan de rest aan Hem overlaten. Ik weet dat dit waar is.



## Jonge-volwassenenconferentie 27, 28 en 29 februari

Allereerst: Weekenden als dezen hebben enorm grote betekenis en wel, omdat je op zo'n conferentie beseft dat je niet alleen staat. Dit is vooral belangrijk voor mensen, die

alleen of met maar enkelen in de gemeente of wijk de jeugd vormen. Voor de nieuwe leden biedt het de mogelijkheid vrienden te maken. Voor de leden die door het stellen van steeds hogere normen, het gevaar lopen steeds eenzamer te worden, is zo'n weekend een ware verademing. Zij kunnen daar jonge mensen ontmoeten, die in dezelfde omstandigheden verkeren.

Zo'n heel weekend heeft natuurlijk het voordeel, mede door de gezellige logeerp partij, dat er betere en sterkere banden worden gesmeed. Men kan diverse zaken voor de toekomst organiseren of bespreken. De activiteiten zoals dansen en sport, en ook de culturele evenementen geven een aangename ontspanning, die ervoor zorgt dat we elkaar meer leren kennen (zoals we zijn). Als gevolg wordt zonder uitzondering zowel de getuigenis van je vrienden als van jezelf versterkt en opge-

bowd. Conferenties als dezen vormen een sterke jeugd en ik wil besluiten met te zeggen:

„De toekomstige leiding van de kerk berust bij deze jeugd.“

Rita Mensink  
Jacob Catslaan 13  
Capelle a/d IJssel

## Zegeningen van een koor

Elke zaterdagmorgen om 7.45 uur gaan de deuren van het kerkgebouw van de wijk Rotterdam-Noord open. De reden? De koorrepetitie van het wijkkoor, die al meer dan een jaar om 8 uur begint.

Toen de bisschop van de wijk in november 1974 voorstelde aan de voorzitter van het muziekcomité een koor te vormen, zijn we begonnen met ± 15 personen. We repeteerden 's zondags van 12 tot 12.30 uur, direct na de zondagsschooldienst. Spoedig nadat het koorpje was ge-



vormd was het kerstmis. En ons repertoire voor de kerstdienst bestond dan ook uit het éénstemmig zingen van „Juich, wereld juich“. Dat was het begin. Al gauw merkten we dat het fijn was met elkaar te zingen en dat het half uurtje 's zondags niet voldoende was, wilden wij ooit goed voor de dag komen. Wij besloten voortaan elke zaterdagmorgen om 8 uur bij elkaar te komen.

In het begin gingen de repetities moeizaam, de meesten van ons konden geen noten lezen en hadden nooit in een koor gezongen. De liederen moesten er als het ware ingestampt worden. Maar oefening baart kunst en met elkaar begonnen we er steeds meer plezier in te krijgen. Het koor werkte ijverig mee aan het zendingswerk, want nieuwe leden werden meteen gevraagd mee te zingen en daardoor voelden zij zich al spoedig thuis in de kerk. Ook niet-leden

wilden meezingen en een van hen werd met z'n gezin gedoopt en zij hopen deze zomer naar de tempel te gaan. Het is ook gebeurd dat er 's zondagsmorgens mensen in de „onderzoekersklas“ waren. Toen er gevraagd werd, hoe zij ertoe gekomen waren de kerk te bezoeken, vertelden zij dat zij 's zaterdagmorgens het koor hadden gehoord en het zo mooi vonden dat zij besloten een kerkdienst bij te wonen, in de hoop dat het koor dan zou zingen.

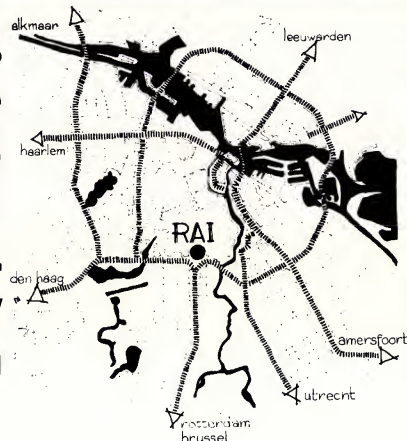
Een wijkkoor kan echt zendingswerk verrichten. Eens hielden we een kerstavond met koor, solo en samen-zang. Wij hadden annonces in de winkels etc. opgehangen en er waren die avond veel mensen van buiten de kerk. Wij mochten als wijkkoor op de conferentie in het Congresgebouw zingen. Het was fijn dit te doen en ons harde werken zo beloond te zien. We zingen nog steeds, nu voor de

conferentie die in Amsterdam gehouden zal worden. Het is fijn om te zingen, mensen die zingen hebben geen tijd voor negatieve gedachten. Het bouwt jezelf en je medebroeders en zusters op. Algemene autoriteiten hebben gezegd dat er in alle wijken en gemeenten in Zion koren gevormd moeten worden en als de heiligen deze raad opvolgen, zij gezegend zullen worden. De wijk Rotterdam-Noord heeft grote zegeningen ontvangen en wij willen u aansporen om, als u nog geen koor(tje) heeft in uw wijk of gemeente, daar nu mee te beginnen. U zult er ook door gezegend worden.

Hartelijke groeten en succes toegewenst door zuster.

Ans Brouwer  
Dirigente van het wijkkoor  
Rotterdam-Noord

**gebieds  
konferentie  
6, 7 en 8  
augustus  
r.a.i.  
gebouw  
amsterdam**



**dé  
gelegenheid  
om anderen  
met de kerk  
kennis  
te laten  
maken**

